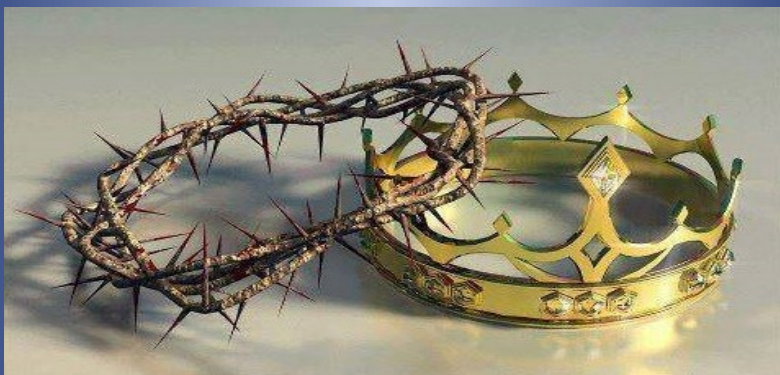

Ghid de Studiu Biblic

I Samuel

Octavian D. Baban

Cartea 1 Samuel:

Ghid de Studiu Biblic

2024

© 2024 Octavian D. Baban

Publicat de OBBooks

www.obinfo.net.ro

Continut

PARTEA 1A: PREZENTAREA CĂRȚII.....	7
<i>Autor și surse.....</i>	7
Autor.....	7
Surse.....	8
<i>Structură și scop.....</i>	9
Structura cărții.....	9
Scopul cărții.....	11
<i>Teme teologice principale.....</i>	13
<i>Cartea 1 Samuel: seria studiilor.....</i>	18
Ianuarie.....	18
Februarie.....	18
Martie.....	18
Aprilie.....	18
PARTEA 2A: GHID DE STUDIU.....	19
IANUARIE.....	19
4, 1 Sam. 1:1-2:11 <i>Rugăciunile ascultate ale Anei, 1:27.....</i>	19
Mulțumirea în cămin, crizele în relația soț-soție, 1-8.....	19
Rugăciunea cu credință a Anei, 9-18.....	19
Ascultarea rugăciunii și împlinirea juruințelor, 19-28.....	20
Aplicații:.....	21
11, 1 Sam. 2:12-4:22, <i>Familia fără standarde, chemarea lui Samuel, 2:12, 3:10-22</i>	22
Vinovăția fiilor lui Eli, 2:26-36.....	22
Chemarea lui Samuel și anunțarea dezastrului lui Eli, 3:1-4:1.....	23
Bătălia înfrângerii, 4:1-22.....	23
Aplicații.....	24
18, 1 Sam. 5-7, <i>Revenirea chivotului și mandatul lui Samuel, 7:15-16.....</i>	25
Pedepsirea filistenilor și acceptarea pocăinței lor, 5:1-12, 6:1-12.....	25
Chivotul aparține Domnului, nu omului: experiența din Bet-Şemeş.....	26
Judecătorul Samuel și victoriile sale , 7: 3 -17.....	27
Aplicații:.....	27
25, 1 Sam. 8-9, <i>Pensionarea lui Samuel, alegerea regelui Saul, 9:17.....</i>	29
Îmbătrânirea lui Samuel și schimbarea modului de conducere, 8:1-22.....	29
Alegerea lui Saul, ca rege, 9:1-27.....	30
Aplicații:.....	31
FEBRUARIE.....	32
1, 1 Sam. 10-11, <i>Confirmarea domniei regelui Saul, 10:24.....</i>	32
Ungerea lui Saul ca rege, 10.....	32
Trăsăturile conducerii lui saul în bătălia împotriva amoniților, 11.....	34
Aplicații:.....	34
8, 1 Sam. 12-13, <i>Prima bătălie fără ascultare: nerăbdarea, 13:13-14.....</i>	36
Samuel se retrage din conducere, 12:1-25.....	36

O domnie de doi ani – și prima luptă dovedește neascultare, 13:1-23.....	37
Aplicații:.....	39
16, 1 Sam. 14, A doua bătălie a neascultării: confuzia conducerii, 14:29.....	42
Victoria vine prin vitejia lui Ionatan, 14:1-16.....	42
Vitejia lui Saul este dominată de confuzie, 14:17-23.....	43
Aplicații:.....	45
22, 1 Sam. 15, A treia bătălie fără ascultare: politici proprii, 15:22.....	46
O misiune aproape îndeplinită, 15:1-9.....	46
Neascultarea e confruntată, 15:10-23.....	47
Neascultarea are consecințe, 15:24-33.....	48
Aplicații:.....	49
29, 1 Sam. 16, Alegerea lui David, omul plăcut lui Dumnezeu, 16:7.....	51
Situația dificilă a lui Saul.....	51
Alegerea lui David, omul cu inima plăcută lui Dumnezeu, 16:1-13.....	51
Depresia invazivă a lui Saul, și efectul cântării lui David, 16:14-23.....	53
Aplicații:.....	54
MARTIE.....	56
7, 1 Sam. 17, David și Goliat: victoria în Numele Domnului, 17:45.....	56
Contextul confruntării: bătălie și batjocură, 17:1-11.....	56
Resursele tânărului David și vitejia lui neașteptată, 17:12-58.....	56
Aplicații:.....	59
14, 1 Sam. 18-19, Victoriile lui David și gelozia lui Saul, 18:8.....	60
Idealismul lui Ionatan (18:1-5).....	60
Cântarea femeilor și mânia lui Saul (18:6-16).....	60
Viclenia lui Saul și căsătoria lui David, 18:17-30.....	60
Conflictul cu David devine un conflict în familia lui Saul, 19:1-19.....	61
Sub controlul Duhului sau preschimbați de Duhul Sfânt? (19:20-24).....	62
Aplicații:.....	63
21, 1 Sam. 20, Începutul prigoanei și al pribegiei lui David, 20:23.....	64
Întrebările și confirmările prigoanei, 20:1-12.....	64
Primul legământ cu Ionatan și despărțirea, 20:13-42.....	64
Aplicații:.....	66
28, 1 Sam. 21-22, Prigonirea lui David: ajutor și trădări, 22:22-23.....	67
Refugierea la Ahimelec (21:1-9, 22:6-23).....	67
Fuga la Achiș, regele filisteu din Gat, 21:10-15.....	68
Peștera Adulam și țara Moab, 22:1-5.....	68
Aplicații:.....	69
APRILIE.....	71
4, 1 Sam. 23-24, Lanțul trădărilor și ajutorul Domnului, 24:12-13.....	71
Ajutor răsplătit cu trădare la Cheila (23:1-15).....	71
Prima trădare a celor din pustiul ZIF (23:16-29).....	71
Etica sfântă a lui David în peștera En-Ghedi (24:1-22).....	72
Aplicații:.....	73
11, 1 Sam. 25-26, Nabal și Saul: mânie, teamă și pocăință, 25:26.....	75
Mânia și pocăința lui David în conflictul cu Nabal, 25:2-12.....	75
A doua trădare a zifiților și credințioșia lui David confirmată, 26:1-25.....	77
Aplicații:.....	78
18, 1 Sam. 27-29, Auto-exilul lui David la filistenii – și necazurile lui, 27:1.....	80

Teama lui David și a doua fugă la Achișul din Gat, 27.....	80
Comaniile de la Țiclag, 27:5-12.....	80
Bătălia cu filistenii, și deruta lui David, 28:1-2.....	81
Bătălia cu filistenii și deruta lui Saul, 28:3-7.....	81
Consultarea ghicitoareii din En-Dor, 28:8-25.....	82
Uneori salvarea vine prin dușmani, 29:1-11.....	82
Aplicații:.....	83
25, 1 Sam.30-31, <i>Ultima bătălie: începutul lui David, finalul lui Saul</i> , 30:8.....	85
David și bătălia cu amaleciții: pedeapsă și izbăvire, 30.....	85
Ultima bătălie a lui Saul, 31.....	86
Aplicații:.....	87

1 Samuel: Slujind cu dedicare Regele ceresc

Partea 1a: Prezentarea cărții

Autor și surse

AUTOR

Samuel este ultimul judecător din seria celor care i-au condus pe evrei după așezarea lor în Canaan, până la alegerea regelui Saul. El este crescut în Casa Domnului de mic, la Șilo, și Dumnezeu îl cheamă să fie profet și conducător (judecător) în Israel. Așa cum spune 1 Samuel 1, el devine ajutorul preotului Eli – care avea și unele responsabilități de judecător, și participă la slujbele de la casa lui Dumnezeu din Șilo. Localitatea Șilo („Liniștit”, „Împăcare”, asociată cu Mesia – „Cel liniștit”, „Pacificatorul”), era o localitate aflată la aproximativ 30 de km nord de Ierusalim. Din timpul lui Iosua până în vremea lui David, care cucerește Ierusalimul de la iebusiți, cu tot cu fortăreața lui David, Sionul, locul central al închinării în Israel a fost Șilo.

Așa cum spune 1 Samuel 1:1, Samuel este fiul lui Elcana, un „efratit” din muntele lui Efraim. Aici interpretările diferă, pentru că „efratit” poate însemna cineva din seminția lui Efraim, dar și cineva din Efrata, Betleem. Lucrurile se complică atunci când se ia în considerație și 1 Cronici 6:28, unde se spune că Elcana este levit, și că Samuel este unul din fiii săi. Într-un fel, 1 Cronici explică faptul că Samuel aducea jertfe, și în cortul întâlnirii din Șilo, și mai târziu, la sărbătorile de seamă ale poporului, și cu diverse ocazii. Dacă era simplu un om din Efraim, nu ar fi avut dreptul la această slujire, atât de des și în mod central, în Israel. Totuși, unii cred că a fost un efraimit chemat de Domnul să intre în neamul și slujba leviților. Pe de cealaltă parte, este foarte posibil că Samuel era levit, dar tatăl său Elcana locuia pe atunci în muntele lui Efraim, în timp ce, la origine, își avea familia locuia în Efrata, Betleem.

Samuel este foarte atașat de primii doi regi ai lui Israel, de Saul și de David. Pe Saul îl plânge îndelung, pentru că nu l-a ascultat pe Domnul, și a fost lepădat de la domnie, iar pe David îl admiră și îl iubește, pentru că a fost un om după inima lui Dumnezeu, și Samuel avea o anumită cunoștință că Mesia va veni din seminția lui Iuda și va fi numit Fiul lui David. De aceea și la finalul cărții Rut, scrisă tot de Samuel, el arată linia genealogică din Iuda a lui Boaz, iar apoi, subliniază că din Boaz (din Betleem) se va naște Obed, Isai și David

(Rut 4:17-22). Dacă familia lui Samuel era din Efrata, Betleem, atunci el mai avea un motiv să fie mândru cu David - și cu familia lui Isai (Iese), tatăl lui David - anume, faptul că erau cu toții din zona Betleemului. De fapt, David și Isai sunt numiți amândoi „betleemiți” în capitolele 16 și 17, iar David este numit și „fiul efratitului aceluia din Betleemul lui Iuda, numit Isai, care avea opt fii” (17:12; Isai avea și două fete, Țeruia și Abigail, iar fiii Țeruiei au fost Ioab, Abișai și Asael, 1 Cron. 2:17). Folosirea aceluiași termen nu este la întâmplare. Samuel se considera un consătean al lui David, din Efrata - Betleem, și Duhul Sfânt îi atrăgea atenția că tot de aici va veni și Mesia, Fiul lui David, în viitor, care s-a născut și El în Betleem-Efrata (vezi și Mica 5:2-3).

SURSE

În Vechiul Testament ebraic, cărțile 1-2 Samuel sunt incluse în cărțile profetice primare (Iosua-2 Regi). În mod special, 1-2 Samuel sunt prezentate laolaltă cu 1-2 Regi drept „cele patru cărți ale regilor”. De fapt, prin conținut, ele pot fi asociate și cu 1-2 Cronici într-o colecție comună, mai largă - dar cu autori diferiți, o colecție de șase cărți ale cronicilor regatului (regatelor evreiești) și a regilor evrei.

Fără îndoială, între sursele cărții se află narațiunile venite direct de la profetul Samuel. Totuși, el nu ar fi putut scrie și pasajele despre moartea sa (1 Sam. 25:1-28:3) și nici consemnările de după aceea. Ne reamintim astfel că în 1 Cronici 29:29 sunt menționate cronicile lui Samuel, ale profetului Natan și ale profetului Gad. Așadar, la curtea lui David și Solomon, precum și a celorlalți regi din dinastia lui David, au fost cronicari, adesea și preoți sau profeți, care au strâns materiale semnificative despre toate domniile, până la plecarea poporului iudeu în exil, în Babilon.

Cărțile 1-2 Samuel adună laolaltă consemnările lui Samuel cu altele mai târzii și le unifică stilistic și teologic. Unele surse afirmă că profetul Ieremia este unul din preoții care le-au adunat, dar sunt și alte posibilități. Oricum, cartea are o sursă primară, notele lui Samuel și ale altor scriitori contemporani cu David și Solomon, și un editor general mai târziu, probabil și un revizor sau mai mulți revizori. Atât editorul și revizorul au fost cucerți de viziunea lui Samuel despre istorie, care se poate observa și în cărțile Judecători și Rut, atribuite direct lui Samuel. Această viziune pune accentul pe ascultarea de Dumnezeu și pe importanța unei linii regale mesianice, bazată pe domnia lui David.

Și autorul cărților 1-2 Regi este un profet sau preot, din linia admiratorilor lui Samuel. Teologia lui Samuel pare să fie adoptată în întregime și de autorul 1-2 Regi și pune și ea accentul pe ridicarea sau

căderea națiunii în funcție de ascultarea ei de Dumnezeu, o temă pe care Samuel o îndrăgește foarte mult și este prezentă în toate cărțile sale.

Una din mărturiile autenticității cărților este limbajul ebraic foarte vechi, uneori dificil de înțeles, și un anume caracter oral al cărții, cu jocuri de cuvinte sau interpretări mai ușor de urmărit când cartea este citită cu glas tare – și ascultată, decât atunci când este doar urmărită vizual.

Este posibil ca prin numele Samuel, prezent în titlul cărții, să se indice nu doar că el este autorul ei, ci și că persoana, viziunea și lucrarea sa sunt importante. Apoi, desigur, David și dinastia sa sunt subiectele foarte importante ale cărții. Regalitatea sa mesianică și caracterul său deosebit, felul în care Dumnezeu l-a ales și l-a călăuzit în viață (prin evenimente în care și Samuel însuși a fost implicat) erau demne de reținut și consemnat. David a fost un viteaz neobișnuit, un politician abil, un credincios profund, autor de reforme și inițiative religioase majore (înființarea corului la cort și templu, scrierea psalmilor, inițiativa construirii unui templu, o viziune personală despre credință și pocăință și relația cu Dumnezeu). Ungerea sa ca rege, pe vremea când era adolescent, victoria memorabilă asupra lui Goliat, vremea de persecuție și prigoana sub Saul, principialitatea lui, cântările lui, atenția în a-l consulta pe Dumnezeu în toate luptele și acțiunile sale, marile sale calități, precum și existența unor defecte vizibile – de care însă a reușit să se despartă fără să refuze mustrarea și pedeapsa Domnului, toate acestea l-au făcut un personaj cu totul remarcabil în viața evreilor și în istoria lor. Domnul Hristos însuși nu s-a dezis de el, ci a acceptat să fie numit cu titlul mesianic de „Fiul lui David”. Mai mult, Domnul Hristos l-a descris ca pe un om care și-a scris cântările și poemele (psalmii) sub inspirația directă și profundă a Duhului Sfânt (David a cugetat la originea, domnia și preoția lui Mesia, după modelul lui Melhisedec, la suferința și izbăvirea – chiar și învierea lui Mesia etc.).

Structură și scop

STRUCTURA CĂRȚII

1 Samuel are o structură în trei părți, conform atenției date celor trei personaje principale: Samuel, Saul și David.

- a. prezentarea ultimului judecător Samuel și asigurarea tranziției de la perioada judecătorilor la cea a monarhiei (1-7);

- b. prezentarea primului rege israelit, Saul (8-15);
- c. prezentarea celui de al doilea rege, și a dinastiei mesianice, David (16-31).

Viața lui Samuel până la ungerea lui Saul ca rege, ar acoperi aproximativ 50 de ani, iar domnia lui Saul a durat aproximativ 40 de ani, până la moartea sa în ultima sa bătălie cu filistenii. Domnia lui David, după moartea lui Saul, a durat și ea aproximativ 40 de ani. Dacă se ia în calcul și suprapunerea dintre domnia lui David la Hebron și cea a lui Ișboșet, fiul lui Saul, de aproximativ 7 ani, atunci s-ar putea socoti că 1 Samuel descrie evenimentele dintr-o perioadă de 85-90 de ani.

Tot trei secțiuni principale se observă și în 2 Samuel:

- a. descrierea tranziției de la primul rege la cel de al doilea, mesianic (1-7),
- b. cronică de curte a conducerii regale a lui David (succese și eșecuri, 8-20), și
- c. asigurarea dinastiei davidice (începutul domniei lui Solomon, 21-24). Aici însă perioada acoperită este mai scurtă, de cel mult 40-50 de ani.

Într-un fel care aduce aminte de evanghelia lui Luca, narațiunile din 1-2 Samuel sunt delimitate de secțiuni de imnuri și pasaje poetice. Astfel, în 1 Samuel 2 avem cântarea de mulțumire a Anei, iar în 2 Samuel 22 avem cântarea lui David și ultima sa rugăciune (2 Samuel 23). De asemenea, 2 Samuel 1 include cântarea de jale a lui David la moartea lui Ionatan și Saul (2 Sam. 1:19-27).

Cele două cărți ale lui Samuel ne arată că binecuvântările Domnului sunt lăudate prin cântări și rugăciuni, și că, de asemenea, în mijlocul încercărilor, tot cântarea și rugăciunea trebuie să fie ajutorul și mângâierea noastră. Într-un fel, 1-2 Samuel se asociază extrem de bine cu teologia psalmilor, o carte începută de David și continuată de Solomon, Asaf, fiii lui Core, și alții. Așadar, atitudinea aceasta de închinare prin psalmi pare să îl fi caracterizat nu numai pe David, ci și pe Samuel și pe alții din vremea lui. Devenise o formă importantă de comunicare a credinței și relației cu Dumnezeu, pentru cei din Israel, încă din acel timp.

SCOPUL CĂRȚII

Scopul cărții 1 Samuel este să sublinieze felul în care s-a făcut trecerea de la regimul judecătorilor la perioada regilor și ce semnificație religioasă și mesianică a avut această tranziție. Se observă o demonstrație „pe viu” a avertizărilor date lui Israel de Samuel, conform cărora, dacă nu îl ascultă pe Domnul, vor ajunge pedepsiți de El, și regele și poporul. Aceasta este domnia lui Saul. Apoi, vedem grija și suveranitatea lui Dumnezeu prin care instituția regelui devine o emblemă pentru Mesia – Hristos care va veni în viitor. În privința aceasta modelul și antemergătorul este regele David.

Mai întâi, observăm că există o continuitate între cele două perioade, asigurată de judecătorul Samuel care îndeplinește mai multe slujiri, în urma alegerii sale de către Dumnezeu: cea profetică și cea preoțească, prin care asigură și unirea în domnie a primilor doi regi ai lui Israel.

Perioada regilor vine la cererea poporului din cauză că li s-a părut că judecătorii nu mai sunt eficienți, deoarece fiii lui Samuel, cooptați ca judecători, nu erau la înălțimea integrității tatălui lor. De fapt, era o dorință de a se asemăna cu celelalte popoare și de a prelua tipul lor de conducere, centrat într-un lider major, regele. Problema era că aceasta formă de organizare socială putea duce mai ușor la manipulare și abuzuri întreaga națiune, ceea ce s-a și întâmplat în cazul lui domniei lui Saul. Dumnezeu spune în 1 Samuel că prin această alegere, Israel l-a înlocuit pe El de la conducere. Această declarație nu a fost un eufemism, ci o realitate văzută în domnia lui Saul. De aceea, Dumnezeu a arătat că El nu renunță la planurile sale.

De aceea, după ce se arată Domnul ar trebui să aleagă regii, și nu descendența dinastică în sine, se vede clar că există două feluri de regi: regi neascultători de Dumnezeu și regi ascultători de Dumnezeu. Aceasta problemă este clar subliniată de Saul, deoarece în cazul lui apariția unei dinastii regale limita posibilitatea înnoirii conducerii, dacă aceasta performează slab. Ori, altădată, pe vreme judecătorilor, conducerea în fiecare generație era asigurată prin chemarea la conducere a unor noi judecători, după voia lui Dumnezeu.

Într-un fel, primejdia ca națiunea să fie condusă greșit, departe de Dumnezeu, despre care avertizează cartea, este foarte veche. Aaron, ca preot, a avut ocazia să ducă poporul în rătăcire și cu greu și mare fermitate situația a fost îndreptată de Moise.

Pe de altă parte primejdia dinastiilor de a aduce pe tron fii necredincioși Domnului, nu a lipsit nici din alte familii. Fiii lui Aaron, nu l-au urmat cu toții așa cum se cuvine. Din patru fii, doi au fost demni, Eleazar și Itamar, iar doi, Nadab și Abihu, au adus „foc străin”

în cădelnițe, probabil sub influența alcoolului, și au murit în timpul slujbei la cort, la prima sărbătorire a Paștelui. Fiii lui Eli, Hofni și Fineas, amintiți în 1 Samuel, nu l-au cunoscut pe Domnul și nu l-au urmat. Fiii lui Samuel nu au fost, nici ei, la înălțimea etică a tatălui lor. De aceea, Samuel acordă atenție deosebită acestor două domnii, a lui Saul și a lui David.

Se pare că modelul pe care l-ar fi preferat Samuel era un rege cu drepturi regale depline, ales însă și uns, în succesiune, în fiecare generație, conform voiei Domnului – și prezentat apoi poporului. Un fel de rege – judecător. Se pare că Samuel nu ia în considerare o dinastie a lui Saul la început – dar, în același timp, se pare că Saul, o ia în calcul din prima zi și îl pregătește pentru domnie pe Ionatan. Când Dumnezeu îl respinge pe Saul, respinge și „casa” lui (dinastia, familia) și îl primește pe David, asigurându-i acestuia, cum se va vedea în timp, o „casă” sau dinastie regală glorioasă. Motivul este evident, anume, din familia lui David, din „casa” lui David, se va naște Mesia Hristos. Într-un fel, acesta este scopul lui Samuel în 1 Samuel, să arate începutul domniei lui David, din care se va naște Mesia.

Saul, deși pornește bine, se depărtează destul de repede de voia lui Dumnezeu prin neascultare și prin dorința independentă după putere (se lasă atras de populism, alianțe internaționale proprii, promovarea unei administrații proprii, asigurarea dinastiei, diminuarea rolului preoților etc.), și Dumnezeu îl înlocuiește cu David.

Deși nu este vorba de un paralelism perfect, observăm că în istoria vieții lor se recapitulează într-un fel, și istoria celor doi reprezentanți ai omenirii: primul Adam și al doilea Adam. Primul Adam a căzut și ne-a condus sub dominația păcatului, al doilea Adam – adică Hristos, ne-a salvat și ne-a condus să devenim copii ai lui Dumnezeu, cu o moștenire veșnică.

Ceva asemănător se întâmplă și 1 Samuel, cu Saul și cu David. Ceva similar, în două etape, se întâmplă și cu Moise și Isus, dar pe alt palier, pentru că prin cei doi, au venit două legăminte majore între Dumnezeu și oameni, primul aducând dreptatea și condamnarea, cel de al doilea aducând harul, jertfa și iertarea, nașterea din nou. Primul legământ este înlocuit cu cel de al doilea care aduce mântuirea pentru toți oamenii.

Cartea 1 Samuel, alături de 1 Cronici, se focalizează pe prezentarea lui David, regele din al cărui neam va veni Hristos, mântuitorul lumii, Dumnezeu întrupat în omenire ca să ne salveze. Iată ce a făcut și Hristos: El l-a ascultat pe Dumnezeu, Tatăl ceresc, chiar până la moarte pe cruce (Filipeni 2:8), ca să ne salveze.

Într-adevăr, regele ascultător de Dumnezeu, ascultă de adevărurile Bibliei, transmise prin profeți, și caută mereu călăuzirea divină în tot ce face. Astfel, David devine un model pentru orice credincios și, desigur, pentru orice lider creștin. Frământările vieții și lupta cu propriile slăbiciuni sunt și ele expuse cu fidelitate în 1 Samuel, ca să luăm exemplu în ascultarea de Dumnezeu. Surpriza mare a cărții este că Dumnezeu continuă să își binecuvinteze poporul, în ciuda căderilor și erorilor acestuia. În mijlocul slăbiciunii umane, Dumnezeu aduce înviore prin oamenii plăcuți lui. Cartea 1 Samuel ne pune înaintea invitația de a-l recunoaște pe Hristos, regele suprem, din familia lui David, și de a-l sluji bucurie și fidelitate.

Teme teologice principale

Pe ansamblu, cartea 1 Samuel ne pune față în față cu nevoia de ascultare de Dumnezeu. Avem și noi contribuțiile noastre în viață, dar și El are planul său, standardele sale, așteptările sale, și nu vrea să facă rabat de la ele. Așadar, învățăm din 1 Samuel cum să trăiesc biruitor prin credință, cum să fiu perseverent în ascultare, cum pot să rămân sfânt și să nu abuzez de puterea și ocaziile date, ne întâlnim cu prietenia adevărată, cu nevoia de răbdare, cu beneficiile înțelepciunii, frumusețea victoriilor Domnului atunci când îi dăm slavă și ne încredem în Numele lui.

Pe ansamblu, putem învăța de la toate personajele principale ale cărții. Așadar, vedem trei oameni de seamă: Samuel, Saul și David, la care se adaugă și modelul lui Ionatan, dar nu pe aceeași treaptă. În ce privește femeile de seamă, între exemple le numărăm pe Ana, mama lui Samuel și pe Abigail, văduva lui Nabal, care ajunge soția lui David. În carte mai apar câteva femei, Penina – a doua soție a lui Elcana, soțul Anei, care rămâne un exemplu persoană ironică, incomodă, disprețuitoare, și Mical, fiica lui Saul, care va ajunge soția lui David și care va accepta însă divorțul impus politic de tatăl ei. Ambele sunt exemple de femei care rămân la o distanță anume de ascultarea frumoasă și de credința în Domnul. Pe scurt, merită să privim la fiecare.

Samuel: a fost un judecător cu slujire de profet și preot, foarte credincios în slujba Domnului. A intrat de copil în ascultarea de Domnul și în credință și stat în slujba Domnului toată viața. El a înțeles bine, la un moment dat, că Dumnezeu avea de gând să pună în viitor

un rege al său peste întregul popor, pe Mesia, iar regii omenești ai lui Israel, aveau rolul de a-l anunța pe regele Mesia.

El a avertizat poporul că regii nu le sunt dați ca să se asemene cu păgânii, ci îi dă Dumnezeu ca să se asemene cu împărăția lui Hristos și să îl anunțe pe Hristos. A pus mare accent pe ascultarea de Dumnezeu.

A rămas un exemplu de om ales de Dumnezeu din copilărie, care și-a știut și chemarea și limitele chemării, și mereu a căutat gloria lui Dumnezeu. A știut să îmbătrânească smerit, folositor, plin de har, activ, mereu în părtășie bună cu Dumnezeu. A fost plin de Duh Sfânt și în prezența lui chiar și Saul în momentele răzvrătirii sale se umplea de Duh Sfânt.

A avut o școală de profeți și teologi. A mijlocit mult ca Domnul să îl ierte pe Saul, dar s-a delimitat clar de acest rege când el nu l-a mai ascultat pe Dumnezeu. A fost un mare admirator al lui David și al istoriei familiei și seminției lui Iuda, al patrulea fi al lui Iacov, din care știa că va veni Șilo, adică Mesia. A fost un judecător cinstit, drept, principal.

A învățat că Domnul este cel ce binecuvintează ascultarea și cel ce pedepsește neascultarea. A învățat mereu în viață câte ceva nou, de exemplu, că în alegerile lui Dumnezeu, Dumnezeu nu se uită la înfățișarea fizică, ci la inima omului.

Saul: a fost un rege care nu a rămas în slujba lui Dumnezeu așa cum trebuie, ca să îl anunțe pentru viitor pe regele Mesia. El a dorit să fie rege după propriul model, nu după voia lui Dumnezeu. A vrut să își facă propriul lui tip de alianțe, de reguli, de monumente și mausolee, de relații și căsătorii, de funcții, de relații economice, taxe, răsplătiri și pedepse, de relații cu preoții și slujbele de închinare.

A fost un rege pragmatic, pentru care Dumnezeu era un reper mistic demn de a fi invocat, dar nu un rege suprem, vrednic de ascultat. A fost gata să îi omoare pe preoții Domnului și domnit insufând frică și pericolul uciderii. A dorit să aibă el și familia lui o dinastie puternică, indiferent de planurile lui Dumnezeu.

A fost populist, a vrut să își atragă simpatia supușilor, și-a jucat acceptabil rolul religios, dar nu a pus la inimă prea mult nici cuvântul Domnului, nici profeții adevărați, nici judecătorii drepecți.

Și-a permis să fie un rege neascultător și răzvrătit, ispitindu-l pe Dumnezeu care i-a arătat tăria mâniei și pedepsei sale, pe care, din

păcate, le-a experimentat din plin în viață, până la moartea sa pe câmpul de luptă. A fost dominator, dictatorial și le-a impus copiilor săi linia politică dură, lipsindu-i de viață și valori personale și transmițându-le, o anumită mândrie aristocratică și dispreț față de ceilalți evrei din popor.

A încălcat pentru nevoi și interese proprii orice regulă pe care a pus-o, inclusiv consultarea vrăjitoarelor și a ghicitoarelor. A fost totuși un bun organizator, a fost viteaz în luptă și demn și orgolios până la moarte, deși nedrept și răzvrătit față de Dumnezeu, tot până la moarte. De două ori sau de trei ori în viața a cunoscut prezența Duhului Sfânt peste el, dar nu a ales să devină un rege credincios cu adevărat.

În ce-l privește, Saul nu a fost doar primul rege al lui Israel și premergătorul lui David, ci trebuia să aibă un rol de model, anume un model limitat, pe care David, mai târziu, să îl poată urma. Saul nu putea fi regele din a cărui dinastie urma să se nască regele Mesia, pentru că Saul era din seminția lui Beniamin, or profețiile anunțaseră încă de pe timpul lui Iacov că Mesia va veni din seminția lui Iuda. David era din seminția lui Iuda și din casa lui, conform profețiilor trebuia să se nască regele suprem, Robul Domnului. Atunci, care ar fi putut fi viitorul lui Saul și al familiei sale? El putea să anunțe venirea lui Mesia și să îi ofere lui David un bun exemplu. O evaluare mai completă este posibilă, dar ne-ar conduce la prea multe speculații, și nu există suficiente informații.

David: a fost al doilea rege, cel după inima lui Dumnezeu. El a fost un rege bun în slujba regelui Hristos, care a dorit să conducă așa cum vrea Dumnezeu și să îl anunțe pe adevăratul rege, pe Mesia - Hristos. A ascultat de Domnul și de trimișii săi, renunțând la răzbunare, respectând hotărârile Domnului, fiind drept, generos, luptând în bătălii în așa fel încât să aducă glorie Domnului, și învățând lecțiile pe care Dumnezeu i le dă despre caracterul omenesc (unii sunt credincioși și curajoși, alții sunt trădători, neascultători și ucigași, etc.).

Domnia lui a fost o domnie bună, deși nu fără greșeli, nu perfectă, și a făcut ca titlul dat de Dumnezeu, un om după inima lui Dumnezeu, să rămână valabil și să devină o inspirație și un ideal pentru toți credincioșii. Hristos însuși, ca Domn, a acceptat să se numească Fiul lui David.

A rămas un exemplu de rege și conducător iubitor de Dumnezeu. A fost principial și a respectat și îndrăgit oamenii principiali. A fost

smerit și i-a acceptat pe cei care l-au muștră sau l-au certat, a fost mereu gata de pocăință și schimbare. A căutat mereu călăuzirea și voia Domnului, iar Domnul l-a răsplătit. A prețuit citirea și meditația la Cuvântul lui Dumnezeu, la Legea lui Dumnezeu. A iubit mult muzica și a fost un bun compozitor de melodii și psalmi, de rugăciuni și imnuri ale credinței. A respectat viața umană și oamenii și nu a fost un domnitor orgolios, răzbunător, și ucigaș. A fost foarte viteaz, bun politician, bun strateg, a insuflat disciplină și standarde morale înalte luptătorilor săi, a știut să le transmită credință și ascultare de Dumnezeu.

Ionatan: a rămas modelul unui prieten bun, devotat, și al unui conducător viteaz care, spre deosebire de tatăl său, Saul, a căutat voia lui Dumnezeu și călăuzirea lui în lupte. A fost îndrăzneț și l-a confruntat pe tatăl său cu adevărul, atunci când Saul începuse să îl persecute pe David. Se pare însă că, în timp, Ionatan nu a căutat statornic voia lui Dumnezeu și a acceptat planurile politice ale lui Saul – în parte, adică ideea că el și restul familiei lui Saul trebuie să devină un fel de co-regenți cu David. El a făcut mai multe legăminte și juruințe cu David, în care nu amintește de Dumnezeu, ci încearcă să se asigure că David nu îi va nimici familia, și că îi va da lui poziția a doua în regat. Dumnezeu nu a dorit însă ca ambițiile aristocratice și mândria casei lui Saul să interfereze cu domnia regelui său mesianic, David. De aceea, pe câmpul de bătălie împotriva filistenilor, în 1 Samuel 31, vor fi răpuși și Saul și Ionatan, și încă doi frați ai lui Ionatan. Iș-Boșet, tot fiu al lui Saul, va fi rege în Israel, la moartea lui Saul, peste 11 semînții, încă 2 ani, în timp ce David a domnit doar peste semînția lui Iuda, la Hebron.

Ana: a fost un exemplu de mamă, într-o căsătorie orientală dificilă, unde soțul Elcana, avea două soții, pe Ana și Penina. A făcut bine față conflictelor cu cealaltă soție, care o ironiza mereu și o disprețuia. 1Samuel nu ne spune multe despre Penina. Ana și-a iubit soțul, comunica bine cu el, iar el a iubit-o mult, cu sinceritate, și au vorbit mult împreună despre problemele lor de familie. Ana s-a încrezut în Dumnezeu în dorința ei de a avea un copil și s-a rugat cu intensitate și perseverență. A primit răspuns de la Domnul și apoi și-a ținut juruința lăsându-l pe Samuel să devină un slujitor al lui Dumnezeu. Elcana a fost cu totul de acord. A avut grijă de Samuel în toți anii creșterii lui, și l-a vizitat, l-a hrănit, l-a îmbrăcat. Rămâne un exemplu de femeie

credincioasă. Domnul a răsplătit-o cu încă cinci copii pe care i-a educat în același spirit de ascultare de Domnul, alături de soțul ei, Elcana. Se pare că Elcana era un levit din Betleem-Efrata, care își așezase casa undeva lângă muntele lui Efraim.

Abigail: a fost o femeie înțeleaptă, frumoasă, foarte gospodină, foarte atentă în relațiile sale cu ceilalți, și foarte credincioasă. Ea era foarte interesată de lucrarea lui Dumnezeu în națiune, și era atentă la soarta lui Israel și a regilor săi, precum și la promisiunea venirii lui Mesia. A știut să aibă legături bune cu toți și și-a suportat soțul, pe Nabal, chiar dacă el era agresiv și needucat. Abigail l-a tratat cu respect și dragoste. A știut să intervină diplomatic și generos ca să își salveze familia și slujitorii de la dezastru, atunci când și-a dat seama că purtarea urâtă a lui Nabal îl va împinge pe David la răzbunare. Probabil că era tristă că soțul ei nu voia sau nu avea timp să aibă copii și să aibă o familie și se interesa doar de avere și belșug personal. Ea a intervenit cu daruri pe lângă David, ca să nu-i fie atacată casa, și a îndrăznit să îi țină o cuvântare înțeleaptă despre binecuvântările și standardele lui Dumnezeu pentru un rege bun, pe care David a ascultat-o, dându-i dreptate.

După moartea lui Nabal, ea a acceptat cererea în căsătorie a lui David. A mers în exil alături de el și l-a sprijinit cu sfatul, cu principiile sfinte și cu averea pe care o agonisise și pe care o administra cu pricepere. A avut un fiu cu David, Daniel („Domnul este judecător”), născut în Hebron, după ce David devenise rege în Iuda (1 Cronici 3:1). Acesta a fost al doilea fiu al lui David, pentru că primul a fost Amnon. Ahinoam, mama lui Amnon, și Abigail, mama lui Daniel, au fost cele două soții ale lui David în timpul pribegiei și exilului său, și în timp ce a fost rege la Hebron. Ambii copii ai lor au fost născuți în Hebron, după ce perioada de restriște a trecut.

Așa cum s-a amintit, cartea deschide, conform observațiilor lui Samuel, mai multe direcții de studiu. Constituie, de exemplu, un studiu asupra efectelor păcatului în sistemele sociale și în instituțiile politice. Reprezintă o meditație asupra felului în care, în ciuda defectelor umane, trebuie să urmărim sfințenia și ascultarea de Dumnezeu, și acceptăm muștrările și îndreptările, și ne ajustăm trăirea.

Vitejia nu ține loc de ascultare, nici jertfele. Neascultarea este la fel de rea ca vrăjitoria. Este important să nu ne aflăm doar sub o influență temporară a Duhului Sfânt, ci să fim transformați și conduși

literalmente de Duhul Sfânt în viața personală, în familie, în profesie, în slujirea Domnului.

Cartea 1 Samuel: seria studiilor

IANUARIE

Viața judecătorului Samuel, 1-8

- 4, 1, Rugăciunile ascultate ale Anei
- 11, 2-4, Eli și familia fără standarde, chemarea lui Samuel
- 18, 5-7, Revenirea chivotului și mandatul judecătorului Samuel
- 25, 8-9, Pensionarea lui Samuel și alegerea regelui Saul

Domnia lui Saul și drumul decăderii prin neascultare, 10-15

FEBRUARIE

- 1, 10-11, Confirmarea domniei regelui Saul
- 8, 12-13 Prima bătălie fără ascultare de Dumnezeu: nerăbdarea
- 15, 14, A doua bătălie a neascultării: confuzia conducerii
- 22, 15, A treia bătălie fără ascultare: amaleciții și politica proprie
- 29, 16, Alegerea lui David, omul plăcut lui Dumnezeu

Alegerea și începutul carierei militare a lui David, 16-20

MARTIE

- 7, 17, David și Goliat: victoria în Numele Domnului
- 14, 18-19, Victoriile lui David și gelozia lui Saul
- 21, 20, Începutul prigoanei și al pribegiei lui David
- 28, 21-22, Prigonirea lui David: ajutor și trădări

Prigoană și școala privată a încrederii în Domnul, 21-31

APRILIE

- 4, 23-24, Lanțul trădărilor și ajutorul Domnului
- 11, 25-26, Nabal și Saul: mânie, teamă și pocăință (cu autocontrol)
- 18, 27-31, Auto-exilul lui David la filistenii – și necazurile lui
- 25 Mai, 1 Sam.30-31, Ultimele bătălii: începutul lui David, finalul lui Saul

Partea 2a: Ghid de studiu

Ianuarie

4, 1 Sam. 1:1-2:11 *Rugăciunile ascultate ale Anei, 1:27*

MULȚUMIREA ÎN CĂMIN, CRIZELE ÎN RELAȚIA SOȚ-SOȚIE, 1-8

Cartea 1 Samuel începe cu prezentarea nașterii lui Samuel (aici se aseamănă cu evanghelia după Matei și evanghelia după Luca). Schimbările mari într-o națiune încep adesea prin credințioșia unei familii, prin nașterea unui copil, încep cu misterul existenței umane. Samuel gândește aici ca unul din evangheliști. Bineînțeles, el nu descrie întruparea Fiului divin, dar arată că Dumnezeu poate interveni prin copii, și anume prin copii care au învățat secretele închinării și credinței adevărate de la părinții lor. Istorisirea începe prin prezentarea familiei lui Elcana, soțul, și a Anei și Peninei, soțiile sale. Samuel include și o genealogie care ne arată că Elcana era un efratit, adică un bărbat originar din Efrata, adică din Betleem, și locuia în Efraim.

De fapt, acest început are un mare efect pastoral. Este o meditație asupra familiei. Familia ideală este formată dintr-un soț și o soție, așa cum a fost în Eden. Aici Elcana, soțul, are două soții, Ana și Penina, ceea ce nu era reglementat de Lege, dar nici nu reprezenta o situație ideală. Între cele două femei apar certuri și „împunsături”, replici acide, pentru că una era mamă și cealaltă nu avea copii. Lipsa de empatie și gelozia pot distruge multe căsătorii. Lipsa de copii a fost motiv de îngrijorare în viața multor mame vestite din istoria lui Israel: Sarah, Rebeca, în Vechiul Testament, sau Elisabeta, în Noul Testament.

Ana, deși era iubită de soț, era tristă din cauza lipsei copiilor. Istorisirea arată că lui Elcana îi păsa, dar nu știa ce ar putea face. El îi spune un mare adevăr Anei: „nu sunt eu mai de preț decât 10 fii?”

Pe deoparte, lipsa copiilor este un motiv de neîmplinire, dar pe de alta, esența căsătoriei stă în iubirea frumoasă, de durată, dintre soț și soție.

RUGĂCIUNEA CU CREDINȚĂ A ANEI, 9-18

Marea calitate a Anei este că în mijlocul tristeții sale, ea a apelat la Dumnezeu. El și astăzi poate răspunde familiilor care își doresc copii. În biserici sunt multe exemple de felul acesta, care sunt o încurajare deosebită pentru mulți.

Rugăciunea cu credință a Anei se află în contrast cu neatenția preotului Eli care credea că femeia vorbea singură din cauza beției și a

certat-o aspru. Lipsa de sensibilitate a lui Eli este dovadă realistă și dureroasă a greșelilor sale pastorale. De asemenea, ea ne arată că drama familiei lui Eli care se obișnuise să abuzeze de oameni și să nu respecte frumusețea și sfințenia chemării de a fi slujitorul Domnului, era o tragedie pe mai multe paliere. Aceste versete ar trebui să dea de gândit multor păstori sau preoți cu privire la calitatea slujirii lor pastorale.

Ana pleacă de la templul din Șilo cu binecuvântarea lui Eli și cu nădejdea că Dumnezeu îi va asculta rugăciunea. Textul spune că la plecarea, după ce a mâncat, această nădejde se putea vedea clar pe fața ei (18). Rugăciunea ei este o mare încurajare pentru creștinii de astăzi, pentru familiile care trec prin situații dificile.

ASCULTAREA RUGĂCIUNII ȘI ÎMPLINIREA JURUIŢELOR, 19-28

A treia parte a capitolului 1, ne arată că Dumnezeu a ascultat rugăciunea Anei și a intervenit în viața ei: „Domnul și-a adus aminte de ea” (19). Aceasta este marea noastră binecuvântare, că Domnul ne aude și intervine la timpul potrivit. Asta înseamnă expresia „și-a adus aminte”, nu înseamnă că de abia atunci a reușit să se gândească la ea. Hristos ne îndeamnă la perseverență în rugăciune, și să „nu ne lăsăm”. Îndemnul lui este „cereți, și vi se va da; căutați, și veți găsi; bateți, și vi se va deschide; fiindcă oricine cere, capătă, cine caută, găsește, și ce celui ce bate, i se deschide” (Luca 11:9-10, Matei 7:7,8).

Ea născut un fiu, în cele din urmă, și i-a pus numele Samuel (20), pentru că „de la El – l-am cerut” (Shemu – El), și Domnul – nu altcineva, i l-a dăruit. Domnul ascultă rugăciunile noastre, iar noi trebuie să știm că nu este niciodată o simplă coincidență, sau o întâmplare, când găsim răspunsul la rugăciunile noastre.

Lucrul remarcabil este că Ana, după ce l-a crescut și l-a trecut de pragul înțărcatului, l-a dus pe Samuel la templu și l-a dăruit Domnului, ca să fie educat acolo și să slujească la templu, după cum promisese. Ea a adus jertfe cu ocazia consacrării (vs. 24 spune „3 tauri”, dar s-ar putea traduce și „un taur de 3 ani”) și și-a împlinit juruița.

Ana a făcut o frumoasă cântare de laudă și s-a rugat așa înaintea Domnului (2:1-10). Ana se aseamănă cu Elisabeta și Maria din Luca 1, în această privință. Femeile credincioase îl laudă din toată inima pe Domnul, prin rugăciuni și cântări frumoase. Așa cum arată versetul 10, ea știa că în viitor va veni Mesia, împăratul Domnului. Acum, pentru că tocmai căpătase și ea un fiu, Ana a înțeles mai bine felul în care și Mesia va fi un Prunc, dăruit nouă de Dumnezeu.

APLICAȚII:

Care este esența căsătoriei: unitatea în soți sau prezența copiilor?

.....
.....
.....

Ce modele de familii favorizează societatea? De ce se poate spune că modelul din Geneza 1-2 este modelul ideal (un bărbat – o femeie)?

.....
.....
.....

Ce rol și eficacitate au rugăciunile părinților pentru copii? Cât vă rugați pentru copiii dumneavoastră?

.....
.....
.....

În ce fel venirea lui Hristos (nașterea Domnului) sfințește imaginea și funcționalitatea familiei cu copii?

.....
.....
.....

11, 1 Sam. 2:12-4:22, Familia fără standarde, chemarea lui Samuel, 2:12, 3:10

Veștile bune au continuat și Samuel a crescut frumos în casa Domnului (2:18-21). Versetele 18-21 arată că familia stătea unită și se vizitau des, cu dragoste. Ana îi făcea în fiecare an o mantie mică și un efod (șorț preoțesc) din in, ca să îl poarte prin Casa Domnului când îl ajuta pe Eli. Samuel arăta ca un preot mic. Mai mult, așa cum s-a rugat Eli pentru ei, Domnul a binecuvântat-o, iar Ana și Elcana au mai avut alți 5 copii: 3 fii și 2 fiice. Domnul nu lasă nerăsplătită nici o ascultare și nici o rugăciune. El este darnic și răsplătește credințioșii.

Capitolele 2-4 arată însă că El pedepsește neascultarea, adică neseriozitatea în credință și disprețul față de alții. Și din nefericire, aceasta era situația cu familia preotului Eli. La nașterea lui Samuel, o familie merge în sus, aceasta este familia Anei și a lui Elcana, cu Samuel, și o familie merge în jos, aceasta este familia lui Eli și a fiilor săi. Unii ascultă de Domnul și Domnul îi binecuvântează, ceilalți îl disprețuiesc pe Domnul, și se poartă urât cu oamenii, în slujirea lor.

VINOVĂȚIA FIILOR LUI ELI, 2:26-36

Acuzația adusă de Samuel față de Hofni și Fineas arată că existau două motive serioase pentru pedeapsa Domnului: fiii lui Eli erau niște „oameni răi” și „nu cunoșteau pe Domnul” (2:12). Ei nesocoteau darurile și jertfele Domnului (2:17). Ei taxau jertfele mai mult decât era legal și se culcau cu slujnicele de la casa Domnului din Șilo, încurajând prostituția „religioasă” (2:22). Situația era și mai proastă deoarece preotul Eli nu i-a înlăturat din slujbă, ci doar i-a mustrat, iar ei nu l-au ascultat (2:23-25). Lipsa de fermitate și principii în creșterea copiilor, lipsa cunoașterii Domnului, duce la dezastru educațional și la destine frânte. Într-un fel eșecul educației fiilor lui Eli rămâne o avertizare pentru noi.

Judecata Domnului față de ei este aspră. Domnul spune „Voi cinsti pe cine mă cinstește, dar cei ce mă disprețuiesc vor fi disprețuiți” (2:30). Seamănă cu cuvintele lui Isus din Matei 10:32-33, „pe oricine Mă va mărturisi înaintea oamenilor, îl voi mărturisi și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri; dar de oricine se va lepăda de Mine înaintea oamenilor, Mă voi lepăda și Eu înaintea Tatălui Meu care este în ceruri.” Dumnezeu este același, ieri și astăzi.

CHEMAREA LUI SAMUEL ȘI ANUNȚAREA DEZASTRULUI LUI ELI, 3:1-4:1

La fel ca mântuitorul Isus, „tânărul Samuel creștea mereu și era plăcut Domnului și oamenilor” (2:16, cf. Luca 2:40, 52). Ca dovadă că Domnul poate să se arate și copiilor și să îi cheme pe nume, avem chemarea lui Samuel din 3:1-21. Această istorisire este una din cele mai frumoase din întreaga Biblie și merită spusă copiilor ca încurajare să îi răspundă lui Dumnezeu la fel „vorbește, Doamne, căci robul tău ascultă” (3:9-10).

Din alt punct de vedere, faptul că Dumnezeu în casa dedicată lui (templu?) la Șilo, vorbește poporului printr-un copil, nu printr-un om matur este și o binecuvântare, dar și o judecată anunțată asupra poporului, asupra conducerii lui Eli (3:21).

BĂTĂLIA ÎNFRÂNGERII, 4:1-22

Bătălia înfrângerii s-a dat împotriva filistenilor. Aici se vede deruta religioasă și morală a poporului. Ei știau că sunt neascultători de Dumnezeu și nu au luat în considerare scoaterea de la conducere a fiilor lui Eli, dar nădăjduiau în magia chivotului. Credeau că dacă aduc chivotul pe câmpul de luptă, Domnul însuși va fi obligat de însemnele legământului care se aflau în chivot, să intervină în favoarea lui Israel (4:3).

Filistenii credeau și ei în obiecte magice, și s-au temut închipuindu-și că Dumnezeul lui Israel a venit în persoană în tabăra militară a evreilor (4:6-9). Ei știau destul de bine istorisirea Exodului și înfrângerii lui Faraon la Marea moartă. Dar în timpul bătăliei, poporul este învins, chivotul este luat ca pradă de război, iar Hofni și Fineas, mor apărând un chivot în care nu credeau... Eli moare și el când aude vestea înfrângerii, iar copilul lui Fineas, născut prematur de soția lui când a auzit despre dezastru, primește numele simbolic I-cabod „Nu mai este glorie (în Israel)”.

Vitejia în luptă nu ține loc de ascultarea de Domnul și de sfințenie. Obiectele religioase nu izbăvesc pe nimeni, dacă nu este credință în inimă și un caracter ascultător de Dumnezeu. Religia nu mântuiește pe nimeni dacă nu este o credință și ascultare personală de poruncile Domnului. Aceasta este dezastrul casei lui Eli.

APLICAȚII

În ce credeți că au constat greșelile preotului Eli în educația fiilor săi? Ele pot fi o avertizare și pentru părinții credincioși din ziua de azi?

.....
.....
.....

De ce 1 Samuel îi numește pe fiii lui Eli oameni răi, care nu cunosc pe Domnul?

.....
.....
.....

Ce rol avea chivotul în viața de închinare a poporului evreu? Avea forță de inspirație sau binecuvântare în caz de război?

.....
.....
.....

Cum ați istorisi copiilor experiența chemării lui Samuel de către Dumnezeu? De ce?

.....
.....
.....

18, 1 Sam. 5-7, Revenirea chivotului și mandatul lui Samuel, 7:15-16

Istoria chivotului luat ca pradă de război de filistenii continuă în aceste trei capitole cu o serie de întâmplări legate de pedepsele Domnului și felul de pocăință pe care îl acceptă. Dumnezeu i-a pedepsit pe israeliți, când nu s-au închinat cu respect și sfințenie, apoi pe filistenii pentru mândria lor. În 1 Samuel 5-7, filistenii sunt pedepsiți pentru că au luat chivotul și l-au pus ca trofeu în templul zeului Dagon și sunt nevoiți, cu pocăință, să îl trimită înapoi în Israel. Mai târziu, în 2 Samuel 6:1-19, se vede cum regele David încearcă să aducă chivotul în Ierusalim după metoda filisteană, cu car și vaci, dar nu reușește. El îl va aduce la Ierusalim, cu bucurie, doar când ascultă de legile din Levitic cu privire la transportarea chivotului.

PEDEPSIREA FILISTENILOR ȘI ACCEPTAREA POCĂINȚEI LOR, 5:1-12, 6:1-12

Când Domnul și-a pedepsit poporul, aceasta nu a însemnat că și-a abandonat planurile sale cu ei, nici că și-a părăsit mărturia și dovezile despre tăria Ființei sale. În pasajul acesta avem 12 versete în care Dumnezeu reacționează cu pedeapsă când este comparat cu alți zei și îi pedepsește pe filistenii, și 12 versete în care le acceptă pocăința și returnarea chivotului, deși ei nu știau cum să își arate bine regretul și pocăința față de Dumnezeul lui Israel.

Pedeapsa batjocoritorilor

Când au așezat chivotul ca trofeu în templul lui Dagon din Asdod, în Palestina (Azot), zeul pește, al mărilor, al călătoriei și prosperității, filistenii au vrut să arate superioritatea civilizației lor și a forței lor față de Israel. Dumnezeu însă le-a dărâmat statuia, de două ori la rând, iar a doua oară au găsit-o tăiată în bucăți în fața chivotului lui Dumnezeu. Dumnezeu nu se lasă batjocorit (5:1-5).

Dar Dumnezeu nu le-a pedepsit doar simbolurile păgâne, ci și pe supușii regatului. Cei din Asdod s-au trezit loviți de bube la șezut, în mod asemănător cu plaga bubelor la egipteni (Exod 9:8-11). La fel s-a întâmplat și în Asdod, și în Gat, și în Ecron, cele trei cetăți filistene în care au dus chivotul. O groază ca de moarte i-a cuprins pe toți. Dumnezeu știe să își cinstească numele, și îi pedepsește pe cei batjocoritori.

Pocăința filistenilor

După șapte luni de aventuri și epidemii, filistenii i-au chemat pe preoți și magicieni să îi învețe ce să facă. Aceștia i-au învățat să-l trimită înapoi, într-un car nou, nefolosit (ne aducem aminte de măgarul cu care Isus a intrat în Ierusalim, care nu mai fusese încălecat de nimeni)

să pună un dar sau o jertfă pentru vinovăție în car (6:1-5), și să își aducă aminte că egiptenii au fost loviți cu plăgi atunci când au fost mândri față de Dumnezeuul lui Israel (6:6). Preoții filisteneni au inclus și o metodă de verificare: carul era tras de vaci tinere, care aveau vițeii și alăptau. Vițeii urmau să fie închiși în staule, iar dacă vacile, în ciuda țipetelor acestora, își învingeau instinctul matern și duceau chivotul în Israel, însemna că îngerul Domnului le conduce. Vacile au dus carul la hotar în Bet-Șemeș, fără ezitări (6:12), ceea ce a însemnat că Dumnezeu era în control, și că El i-a pedepsit până atunci pentru mândrie și idolatrie. Dumnezeu a acceptat pocăința preoților filisteneni, chiar dacă nu știau multe din Legea lui Moise. El și astăzi acceptă pocăința celor care vin la el cu seriozitate și ascultare, și îi luminează mai departe să creadă în Hristos.

CHIVOTUL APARTINE DOMNULUI, NU OMULUI: EXPERIENȚA DIN BET-ȘEMEȘ

Bet-Șemeș era o localitate israelită, dar numele ei de „Casă a Soarelui”, însemna că acolo era sau fusese un templu păgân, și posibil mai era o tendință păgână de închinare la zeul Soare (zeul Ra – la egipteni).

Locuitorii din Bet-Șemeș au văzut chivotul și s-au bucurat. Au folosit lemnele carului pentru foc și vacile le-au adus ca ardere de tot. Leviții au coborât chivotul Domnului din car, precum și lada cu ofrandele filistenilor.

Din nefericire, evreii din Bet-Șemeș nu au fost nici buni cunoscători ai cărții Levitic, pentru că numai leviții aveau voie să transporte chivotul și numai leviții din familia Chehatiților aveau voie să transporte lucrurile sfinte din cortul întâlnirii (vezi 1 Cron. 15:1-3; Num. 4:1-20). Oricine altcineva, era pasibil cu moartea dacă se atingea de chivot. Locuitorii din Bet-Șemeș au fost curioși și s-au uitat în chivot, ceea ce, cu adevărat, ținea doar de slujba, mărturia și disciplina leviților. De aceea, cetatea Bet-Șemeș a fost lovită și mulți au murit, anume 70 de oameni (aici unele variante de text, dau cifra 50.000, dar textul este dificil de citit și interpretat). Au cerut atunci vecinilor din Chiriatiar să vină ei să îl ia. Locuitorii au venit, au luat chivotul – cu ajutorul leviților, și l-au dus în casa cuiva, Aminadab, probabil levit. Acesta și-a sfințit fiul, pe Eleazar, ca să păzească chivotul, care a stat aici vreme de 20 de ani.

Învățăturile de aici sunt destul de complexe, dar importante. Dumnezeu a fost gata să pedepsească pe evreii care nu se purtau cu luare aminte și sfânt cu chivotul, după cuvântul Legii. Cei ce nu știau cum să facă, așa cum erau filistenii, de exemplu, au fost pedepsiți

pentru mândrie, pentru aroganță, dar cei ce știau din Lege, dar n-au ținut seama, au fost pedepsiți pentru necurăție și neinformare. În Luca 12:47-48, mântuitorul spune: „robul acela, care a știut voia stăpînului său, și nu s-a pregătit deloc, și n-a lucrat după voia lui, va fi bătut cu multe lovituri. Dar cine n-a știut-o, și a făcut lucruri vrednice de lovituri, va fi bătut cu puține lovituri. Cui i s-a dat mult, i se va cere mult, și cui i s-a încredințat mult, i se va cere mai mult.” Aici este și judecata creștinilor, pentru că, dacă Domnul ne-a dat mult, ne va cere mult.

JUDECĂTORUL SAMUEL ȘI VICTORIILE SALE , 7: 3 -17

Samuel a ajuns să îi conducă pe israeliți și în sala de judecată, împărțind dreptatea, și pe câmpul de luptă, organizând poporul, și la aducerea jertfelor, la închinare conform Legii. El i-a avertizat clar că nu vor fi ajutați de Domnul decât dacă vor renunța total la idolatrie (7:3-4).

Filistenii au văzut că Domnul îi însoțea pe evrei cu minunile sale și le asculta rugăciunile. În urma unei bătălii câștigate, Samuel a adus un miel ca jertfă și a pus o piatră de comemorare a victoriei: Eben-Ezer, „până aici Domnul ne-a ajutat”, un nume pe care mulți credincioși îl folosesc la sărbători de comemorare sau la jubilee. Domnul i-a ajutat când Israel s-a întors la Dumnezeu și și-au recunoscut vinovăția (7:5-6). Filistenii și amoriții au fost martorii acestui ajutor și s-au ferit să mai atace pe Israel. Așa lucrează Domnul în paza sa pentru poporul său. Să reținem că acasă la Samuel, în Rama, el a zidit un altar Domnului. În casele credincioșilor prezența lui Dumnezeu trebuie recunoscută, sfințită, respectată.

APLICAȚII:

Cine era zeul Dagon, al filistenilor? Care este mesajul transmis de Dumnezeu cu privire la acest zeu, când chivotul a fost pus în templul lui Dagon? Există aici și un mesaj pentru societatea modernă?

.....
 .....
 .....

Ați folosit vreodată expresia Eben-Ezer? În ce situație?

.....
 .....
 .....

Credeți că Luca 12:47-48 poate explica motivul pentru care Dumnezeu a acceptat metoda filistenilor de a returna chivotul? Ce au vrut să facă preoții filistenii?

.....

.....

.....

25, 1 Sam. 8-9, Pensionarea lui Samuel, alegerea regelui Saul, 9:17**ÎMBĂTRÂNIREA LUI SAMUEL ȘI SCHIMBAREA MODULUI DE CONDUCERE, 8:1-22**

În capitolul 8 se încheie istorisirea activităților principale ale lui Samuel ca judecător. Vârsta aduce cu ea și orizontul pensionării, precum și timpul predării ștafetei activităților și a responsabilităților către generația următoare. Acum vine și timpul bilanțului. Samuel credea că a găsit soluția pentru continuarea organizării bune a lui Israel, așa cum se făcuse în ultimii 400 de ani, și i-a pus pe fiii săi ca judecători auxiliari, alături de el. Nu s-a întâmplat ceva ca în cazul lui Eli, dar nici fiii lui Samuel nu se puteau lăuda cu un caracter integru ca tatăl lor. Ei deveniseră lacomi, primeau mită și încălcau drepturile oamenilor pentru bani.

Apare o întrebare importantă aici: de ce oamenii cu poziții de lideri politici și spirituali, sau de business, nu reușesc întotdeauna să se ocupe bine de educația copiilor lor? Se poate observa cu îngrijorare că, în grade diverse, și Eli, și Samuel, și David și Solomon au întâmpinat probleme reale în educarea copiilor. Poate chiar și Moise – dar cu siguranță, Aaron a avut și el probleme în educarea fiilor săi, în credință (Nadab și Abihu au adus „foc străin” în cădelnițe, probabil sub influența alcoolului, și au murit în timpul slujbei la cort; Aaron a rămas doar cu doi fii, Eleazar și Itamar). Doar Avraam s-a ridicat bine la înălțimea acestei sarcini, în creșterea lui Isaac.

A doua problemă a vârstei de pensionare este frustrarea înlocuirii din funcție. Poporul îi propune lui Samuel să pună peste ei un împărat, nu o organizație de judecători, cum începuse el să facă. Așadar, apar două proiecte diferite, iar Samuel se simte respins, și se va plânge lui Dumnezeu. Spre uimirea lui Domnul l-a sfătuit să accepte ideea ungerii unui împărat în Israel. Domnul face lui Samuel două comentarii importante:

a. îi explică faptul că înlocuirea judecătorilor cu un împărat, înseamnă o respingere a Domnului de la conducerea lui Israel, nu respingerea lui Samuel. Așadar, îl ajută să treacă peste această durere personală. În același timp, Domnul știa inima poporului, iar domnia lui Saul va arăta în timp că direcția lor inițială era greșită.

b. în al doilea rând, îi spune să explice poporului ce drepturi va avea împăratul, și că odată cu această instituție de putere, vine și primejdia conducerii centralizate, absolutiste, dictatoriale.

Monarhia era un tip de organizare întâlnit pe scară largă la popoarele orientale. Ea dădea unitate acestor popoare, dar crea și contextul unei conduceri abuzive. Era o nouă formă în care un dar omenesc bun, instinctul de organizare, era deturnat și deformat de prezența păcatului. Dinastiile israelite, ca instituție, vor da greș în timp și vor merge împreună cu poporul spre idolatrie și abuz în conducere, până ce țările lor vor fi pedepsite (și Iuda și Israel). Totuși Dumnezeu admite această schimbare, pentru că avea în plan să aducă dinastia regală a lui David, din care se va naște Mesia, regele regilor, al întregului univers. Dincolo de nemulțumirile și defectele omenești, Dumnezeu poate să prindă toate aspectele vieții în dezvoltarea planului său de mântuire. Și astăzi, Dumnezeu ține totul sub autoritatea sa, așa încât în final, toate conduc la a doua venire a lui Hristos.

ALEGEREA LUI SAUL, CA REGE, 9:1-27

Samuel stă la dispoziția lui Dumnezeu pentru identificarea noului împărat și punerea lui în slujbă, prin ungere cu undelemnul special al alegerii. Dumnezeu se implică direct în organizarea unei întâlniri între Samuel și Saul din seminția lui Beniamin, fiul lui Chiș, ca această desemnare să aibă loc.

Astfel, herghelia de măgărițe a lui Chiș se rățăcește pe dealuri, iar în timpul căutării lor, Saul se întâlnește cu Samuel. Samuel îl invită la masă în prezența a 30 de oaspeți și îl unge rege. Detaliile sunt însă prezentate în capitolul 10.

Dacă nu am ține cont de implicarea directă a lui Dumnezeu, ni s-ar părea că toate evenimentele sunt un șir surprinzător de coincidențe. Istorisirea ne arată însă că Dumnezeu este suveran și îl anunță din timp pe Samuel despre alegerea unui candidat regal (9:16-17).

Într-un fel, Dumnezeu ține legătura cu Samuel, ca să îl identifice pe Saul, așa cum va ține legătura cu Ioan Botezătorul, ca să îl identifice pe Hristos, la botez (Ioan 1:32-34). Samuel îl oprește pe Saul ca să îi spună cuvântul lui Dumnezeu (9:27).

În momentul acestei prezentări, Saul este în întregime un om deosebit, o mare speranță. Pe masa vieții sale stăteau deschise toate posibilitățile spre bine, sau spre eșec. Trebuia să devină regele model.

APLICAȚII:

De ce a fost trist Samuel când Israelii au cerut un rege?

.....
.....
.....

Explicația lui Dumnezeu că El este, de fapt, cel respins, este adevărată sau doar o figură de stil ca să îl încurajeze pe Samuel?

.....
.....
.....

De ce fiii lui Samuel nu i-au urmat modelul? De ce liderii religioși și politici, precum și conducătorii economici pot avea probleme în educarea copiilor? Ce ar fi de făcut?

.....
.....
.....
.....

Prin ce fel de „coincidențe” s-a implicat Dumnezeu ca să îl aducă pe Saul în prezența lui Samuel ca să fie uns ca rege? Se implică Dumnezeu și astăzi în coincidențe asemănătoare (în familie, în viața națiunii, în viața internațională)?

.....
.....
.....
.....
.....

Cum putem descrie și evalua faptul că Dumnezeu vorbea adesea în mod direct lui Samuel? Mai vorbește și astăzi? Cum îl putem descrie pe Samuel în comparație cu Adam, cu Moise, cu Hristos?

.....
.....
.....
.....
.....

Februarie

1, 1 Sam. 10-11, Confirmarea domniei regelui Saul, 10:24

UNGHEREA LUI SAUL CA REGE, 10

Ungerea ca rege (10:1-4)

Ungerea efectivă a lui Saul ca rege are loc în 10:1. Ea este la fel de glorioasă cum va fi și ungera lui David, de mai târziu. A fost oficială și a fost făcută în prezența a 30 de oaspeți veniți în casa profetului Samuel. Ca dovadă a călăuzirii divine care îl va însoți, Samuel îi vestește apoi ce urmează să se întâmple în continuare, în următoarele zile, până ce Saul va ajunge acasă (10:1-9).

Saul și Duhul Sfânt (10:5-13)

În mod deosebit, Samuel îi atrage atenția că mintea i se va schimba și va fi deveni un om nou, când Duhul Domnului va veni peste el (10:6-9). Această descriere a acțiunii Duhului Sfânt se vede și mai bine în Noul Testament, în nașterea din nou. Abia după această coborâre a Duhului peste el, va putea Saul să înceapă acțiuni legate de domnie (10:7, 10).

Duhul Domnului vine peste Saul în Ghibea când el se întâlnește cu un grup de profeți. Așadar, există o venire „prin influență”, prin proximitate (apropiere). Aici apare o problemă serioasă. Duhul Domnului va mai veni o dată peste Saul, tot prin proximitate, în prezența profeților și a lui Samuel, pe când se pregătea să îl aresteze și să îlucidă pe David (1 Samuel 19:18-24). Importantă însă este rămânerea Duhului în cineva, nu doar venirea lui peste cineva. Duhul Sfânt vine astăzi în omul credincios în Isus, și îi dă naștere din nou. Creștinul devine templul Duhului Sfânt, nu doar un om îmbrăcat în Duhul Sfânt.

Secvența evenimentelor se apropie mult, de evanghelia lui Luca și Faptele apostolilor, când ucenicii au așteptat venirea Duhului la Rusalii înainte de începerea misiunii și creșterii Bisericii. Într-adevăr, nimic durabil nu se poate face doar prin entuziasm omenesc, ci numai prin puterea Duhului Sfânt. Liderii eficienți în lucrarea lui Dumnezeu trebuie să acționeze în puterea și prezența Duhului Sfânt.

În al doilea rând, această venire a Duhului Sfânt peste Saul îl îmbracă cu putere, dar este discutabil dacă ea reprezintă o veritabilă naștere din nou. Practic, nu este vorba de așa ceva, deoarece în Vechiul Testament, Duhul venea peste oameni, nu înăuntrul lor, ca să îi umple, iar Hristos încă nu câștigase iertarea noastră pe cruce. Și totuși se vede o transformare mare în viața lui Saul, după ce se întâlnește cu profeții,

când începe și el să profețească (să îl laude pe Dumnezeu), prin puterea Duhului. Duhul Sfânt îl transformă într-un om nou.

Numai că, mai departe apare o altă complicație: dacă Saul devenise un om nou, și lucra în puterea Duhului Sfânt, cum de a putut mai târziu să nu îl asculte pe Dumnezeu și a ajuns să fie lepădat de El? Cum de a putut să întrebe pe vrăjitori și să îl trezească pe Samuel din morți ca să îi spună soarta ultimei bătălii? Cum a putut să îl prigonească cu atâta îndârjire pe David? Viața lui Saul este dramatică, ca o tragedie greacă, și ridică multe întrebări.

Se poate admite că Duhul a pus stăpânire pe el, dar nu în profunzime. Sau, se poate admite că a fost schimbat, dar este surprinzător că s-a depărtat de Dumnezeu. Datorită neascultării lui, Saul nu va mai fi menționat în Scriptură. Mântuirea lui rămâne un mister. El și-a luat o pedeapsă aspră pe pământ, dar oare, a fost cumva mântuit ca prin foc, fiind unsul lui Dumnezeu? Oare s-a pocăit în ultima clipă, înainte de moarte?

Cele trei confirmări ale alegerii

Profeția.

Așadar, alegerea lui Saul este confirmată prin faptul că, așa cum a spus Samuel, el se întâlnește cu un grup de profeți, în Ghibeaa și Duhul lui Dumnezeu vine peste el (10). El chiar a început să profețească (să îl laude pe Domnul). Această întâlnire ne arată ceva și despre felul în care profeții mergeau prin țară, în vremea lui Samuel, și profețeau.

Tragerea la sorți.

A doua confirmare a dominiei este alegerea efectivă prin tragere la sorți, în prezența Domnului și a întregului popor. Tragerea la sorți trebuia să indice alegerea Domnului, pas cu pas (seminția lui Beniamin, familia lui Matri, familia lui Chiș, Saul, 10:20-21).

Când a ieșit la sorți, Saul, probabil din timiditate, nu s-a prezentat în fața poporului. Domnul i-a spus lui Samuel unde era ascuns (22-23) și poporul, văzându-l, l-a aclamat. Practic, Domnul și-a arătat alegerea de mai multe ori: lui Samuel personal, în fața celor 30 oaspeți, la întâlnirea cu profeții, și acum la tragerea la sorți.

Documentul scris.

Samuel, în grija sa față de organizarea poporului, face un document despre această alegere și scrie și drepturile împărăției (un fel de mini-constituție) și le-a pus „înainte Domnului”. În final, cu mare onestitate, și chiar cu o oarecare admirație, Samuel arată că la început Saul a fost

un om generos. Când unii l-au disprețuit și l-au contestat, cu toate aceste confirmări, Saul s-a făcut că nu îi aude (26-27). Apare din nou întrebarea cum s-a putut Saul schimba atât de mult pe parcursul vieții?

TRĂSĂTURILE CONDUCERII LUI SAUL ÎN BĂTĂLIA ÎMPOTRIVA AMONIȚILOR, 11

Prima calitate dovedită: organizarea.

Primul test al regalității a fost lupta cu Nahaș, amonitul, în Iabes din Galaad, iar regele Saul l-a trecut cu bine. Întregul popor a acționat în unitate. Nahaș i-a amenințat violent pe evreii din Iabes că vrea să îi fie supuși, iar semnul va fi că le va scoate tuturor ochiul drept (11:2).

La solia de ajutor a celor din Iabes, Saul a răspuns în puterea Duhului Sfânt, care a venit din nou peste el. Așadar, Duhul i-a dat înțelepciune de organizare și energie (11:6). Saul i-a adunat pe toți capabili de luptă (cu o amenințare, e adevărat), și apoi i-a împărțit în trei cete cu care i-a învins pe amoniți, a doua zi (11:11).

A doua calitate dovedită: generozitatea.

Apoi, la fel ca David, mai târziu (1 Sam. 30:23-25), Saul este din nou generos și nu îi pedepsește pe detractori și opozanți (11:12-13). El îi mulțumește lui Dumnezeu pentru victorie și aduce jertfe la Ghilgal împreună cu tot poporul (14-15).

Defectul descoperit – auto-glorificarea.

În același timp, aici apare a treia încoronare, ca să spunem așa. La ungerea lui Samuel, și la alegerea prin tragere la sorti, Saul adaugă o încoronare de către tot poporul, la Ghilgal. Împărăția, zice el, „este întărită”. Totuși, se pare că a acționat psihologic, și-a făcut un capital politic de netăgăduit din această prima victorie. A folosit-o ca prilej pentru a treia încoronare – sau alegere, din partea poporului și atât, fără Samuel, ca și cum alegerea și confirmările publice de până acum nu ar fi fost suficiente.

Se vede, așadar, ca într-un ecou slab, anticipat, că Saul avea un stil populist de conducere. Apare o mică disociere între viața politică și cea religioasă. Poporul l-a pus din nou împărat „înaintea Domnului” și a sărbătorit cu mare veselie, tot „înaintea Domnului”.

APLICAȚII:

Enumerați trăsăturile lui Saul dovedite în prima sa bătălie, cea cu amoniții. Sunt importante și pentru liderii de astăzi?

.....
.....
.....

Care este relația între Saul și Duhul Sfânt, la începutul domniei sale?

.....
.....
.....

Ce rol are Duhul Sfânt într-un creștin care este lider politic? Dar în general pentru liderii din organizațiile creștine?

.....
.....
.....

Poate fi inclus Saul între profeți sau nu? De ce?

.....
.....
.....

8, 1 Sam. 12-13, Prima bătălie fără ascultare: nerăbdarea, 13:13-14

Domnia lui Saul este, de fapt, o dramă, o tragedie în care Saul se afundă din ce în ce mai mult, până atinge pragul împotrivrării extreme față de Dumnezeu și moartea însăși. Și cele trei mari bătălii din timpul vieții lui arată acest lucru (împotriva amoniților, a filistenilor, a amaleciților). În a patra bătălie majoră, cea finală împotriva filistenilor, Saul și trei fii ai săi mor, între care și Ioanatan. Între timp, observăm că Samuel s-a retras din conducerea țării – și totuși, relatările despre acțiunile lui importante continuă. Dumnezeu continuă să îi vorbească, iar el continuă să aprobe sau să dezaprobe regi, să ungă noi regi pentru domnie sau să îi anunțe pe cei aleși despre retragerea sprijinului pentru domnia lor. Ba chiar și după moarte, Samuel este prezentat că dă verdicte adevărate și face profeții (deși aici rămâne de văzut dacă Samuel însuși s-a arătat ghicitoarei, sau nu).

SAMUEL SE RETRAGE DIN CONDUCERE, 12:1-25

Odată obținută prima victorie, și odată apărute anumite semne de populism politic, împletit cu slujirea și mulțumirea față de Dumnezeu, Samuel se simte obligat să pună capăt oficial slujirii sale de judecător conducător al națiunii (12:1-5) și să avertizeze poporul și regele de drumul și primejdiile care le stau înaintea (12:6-25).

Confirmarea integrității lui Samuel, 12:1-25

Mai întâi, pentru liniștea sa sufletească și pentru arhivă, de asemenea, Samuel cere poporului Israel să confirme dacă slujba sa de judecător a fost împlinită cu cinste și dreptate. El a vrut să se delimiteze de orice abuz posibil, de orice mită, de orice părtinire posibilă – și să fie consemnat. În felul acesta, cu oarecare tristețe, el se delimitează și de fii săi care nu i-au urmat exemplul. În versetul 5 el îi ia martori pe toți, pe Domnul și pe regele nou ales, că transferul de putere a avut loc cu curăție și fără resentimente sau lipsuri, ori neajunsuri, în relațiile dintre el și popor (12:2).

Această deschidere și judecată obiectivă a lui Samuel rămâne un model și o referință importantă. Orice slujitor al Domnului, de la evreii din vechime până la creștinii de astăzi, trebuie să aibă un bilanț curat, cinstit, să fie dincolo de orice reproș în probleme de dreptate, de relații, de etică (Tit 1:6, prezbiterii trebuie să fie dincolo de orice acuzație, ireproșabili).

Avertizările lui Samuel, 12:6-25

Imediat după acest transfer oficial de putere, Samuel le adresează tuturor câteva atenționări, având în vedere caracterul încăpățânat al poporului și înclinația lui spre idolatrie, văzute bine în pribegia prin pustiu și după aceea, de la Moise și Aaron până în timpul lor. Le aduce aminte că perioada judecătorilor a fost una bună, când au recunoscut importanța conducerii de către Domnul, prin oamenii aleși de Dumnezeu (12:9-11). Îi muștră că acum l-au lăsat pe Domnul și și-au dorit un rege (12:12). El le promite că le va fi mereu alături prin rugăciune și sfat, dar că responsabilitatea căii alese va fi a lor și a regelui. Într-o acțiune care seamănă mult cu rugăciunea lui Ilie pentru ploaie, deși era în august, pe la secerat, Samuel se roagă pentru o ploaie cu furtună, tunete și trăznete, ca tot poporul să înțeleagă cât de serioasă a fost avertizarea dată (12: 15-19). De fapt, Samuel cheamă natura întregă să le fie martor și avertizare. Le aduce aminte că Dumnezeu este un Dumnezeu adevărat și puternic, și să nu-l uite, nici să nu se depărteze de El, altfel vor fi nimiciviți.

Samuel se arată, așadar, că rămâne alături de popor și de rege, ca sfătuitor și sprijinitor, cu suflet curat și voce puternică. Aceasta este poziția și slujirea pe care mulți păstori în vârstă sau pensionari ar trebui să o aibă, în timp ce acțiunile și misiunile comunităților creștine sunt conduse de cei mai tineri. Așa se rămâne în slujba regelui Hristos, în timp ce generația tânără îi încurajează pe cei mai tineri să intre în lucrarea creștină, să participe în slujiri și să crească în capacitatea de conducere.

O DOMNIE DE DOI ANI – ȘI PRIMA LUPTĂ DOVEDEȘTE NEASCULTARE, 13:1-23

După această tranziție de putere, urmată de atenționările amintite, Samuel arată cum s-a întărit domnia lui Saul și cum s-a pregătit de lupta cu filistenii, ce fel de organizare și strategii a adoptat. Într-un mod lapidar și îngrijorător însă, capitolul 13 începe însă cu o declarație neașteptată: „Saul era în vârstă de treizeci de ani când a ajuns împărat și a domnit doi ani peste Israel” (12:1). Textul este dificil de înțeles. Unii presupun că Samuel spune că între acest eveniment și următorul au mai trecut 2 ani de domnie. Dar este posibil ca Samuel să spună că până la următoarea greșeală uriașă a lui Saul au trecut doi ani, și doar aceștia au fost anii de domnie buni și necontestati, deoarece, după aceea Dumnezeu și-a încetat sprijinul pentru Saul și și-a îndreptat fața spre David. Deși, în termeni practici, domnia lui Saul a continuat încă vreo 10 ani, din punct de vedere al lui Samuel – ea s-a desfășurat în mode deplin, numai doi ani (domnia lui Saul: 1022-1010 îH).

Prima luptă este bine organizată, 13:1-5

Saul și-a făcut două armate, una de 2000 de soldați cu el în Micmaș și pe muntele Betel, și alta cu 1000 de soldați conduși de Ionatan, fiul său, cantonată în cetatea Ghibea din Beniamin. Când Ionatan, mai nerăbdător și impestuos în luptă i-a atacat și înfrânt pe filistenii din apropiere, Saul a vestit victoria în toată țara, cu trâmbițele. Aceasta a provocat o bătălia mai mare, căci Filistenii au venit să lupte la Micmaș, cu 1000 de care de război – ceea ce evreii nu aveau, și 6000 de călăreți. Cum spune versetul 13:19, doar Saul și Ionatan aveau arme cum trebuie, și săbii, restul aveau arme improvizate, căci evreii nu aveau cuptoare de turnat și fierării. Ei luptau cu coasa, securea și sapa pe care veneau tot la filistenii să le ascuță. Diferența de armament era copleșitoare. Este ca și cum s-ar înfrunța astăzi două armate, una cu 1000 de tancuri și 6000 de mitralieri lansatoare de rachetă și cealaltă, cu 2000 de infanteriști cu arme obișnuite, cu pistoale mitralieră (AG). Bineînțeles că evreii s-au văzut ajunși la strâmtorare (13:6). Unii au trecut Iordanul și s-au dus în teritoriul lui Gad și Galaad, ca să scape. Tot poporul tremura, spune Saul (13:7). Mulți s-au ascuns pe unde au putut.

Prima luptă începe cu neascultare, 13:1-6

Presiunea era extraordinar de mare. Desigur, ce faci atunci când ești sub presiune spune ceva important despre tine, care îți sunt primele direcții de acțiune, prioritățile, ce instincte de domină.

În aceste condiții, Saul trebuia să aștepte aducerea jertfei arderii de tot, de către Samuel. După ce Samuel a întârziat șapte zile – probabil, la îndemnul Domnului, Saul a adus singur jertfa la Ghilgal. Apoi a venit și Samuel și l-a muștrat. Cu această ocazie, Samuel îl ceartă și îi spune că a acționat nebunește și că nu a respectat porunca lui Dumnezeu (probabil legată de jertfă). De asemenea, îi spune pentru prima dată că ceva s-a pierdut acum: posibilitatea unei dinastii care să dureze (13:13-14). Nu s-a spus nimic despre așa ceva până acum, se va vedea însă că Saul a făcut tot posibilul să lase împărăția fiului său Ionatan. Pedepsa acestei prime neascultări, a grabei de a aduce o jertfă care era în atribuția preoților și oamenilor chemați de Dumnezeu la aceasta, a fost pedepsită cu pierderea dreptului la dinastie. Împărăția va merge la alt rege, ales de Domnul (13:14), dar pentru un timp, Saul rămânea împărat, conform alegerii și ungerii făcute. Supărat și mâhnit, Samuel a plecat la Ghibea.

Neascultarea aduce confuzie și singurătate, 13:17-23

Între timp, situația lui Saul devenise foarte dificilă. Rămăsese doar cu 600 de oameni, din 2000 (13:15). Filistenii s-au împărțit și ei în trei părți care au plecat să jefuască țara. Așadar, Saul și Ionatan trebuia să le facă față. Evrei în majoritate covârșitoare, aveau arme improvizate. Ce urmează să se întâmple se vede în capitolele următoare.

În concluzie însă, neascultarea și nerăbdarea în proiectele credinței nu au fost deloc productive. Începem să ne întrebăm dacă Saul va reuși sau nu să fie un rege bun. Cât de importante sunt ascultarea de Dumnezeu, jertfele aduse așa cum cere Domnul, cooperarea și lucrul în echipă conform chemării fiecăruia? Nu doar organizarea și stăpânirea de sine sunt importante, ci ascultarea de Domnul. Care sunt semnele care prevestesc neascultarea?

În cazul lui Saul, aceste semne au inclus încercarea de a-și organiza propria sărbătoare a ungerii regale, din cap. 11, apoi, lipsa ascultării cu privire la aducerea jertfelor. Nu va fi singurul rege care va crede că are dreptul să aducă jertfe și să centralizeze închinarea în mâinile sale. Când autoritatea se concentrează în mâna unui singur om, dacă acel om nu este Mântuitorul însuși, atunci este o greșală, un semn de mândrie, o cale de a provoca eșecul. Nu așa îl slujim pe regele suprem. În 2 Cronici 26:16-20, regele Ozia arde singur tămâie pe altarul tămâierii, în loc să îi lase pe preoți, iar Domnul îl lovește cu lepră. Saul nu a fost lovit cu lepră, dar a pierdut dreptul la avea o dinastie cu numele său, și a rămas singur în neliniștile luptei cu filistenii.

APLICAȚII:

Cum a știut să se retragă Samuel din conducerea țării? A fost o retragere fără nici o implicare pe mai departe?

.....
 .....
 .....

De ce teama în fața greutăților este un rău sfătuitor. Cum l-a determinat teama pe Saul să acționeze? Ce facem noi când ni se pare că Dumnezeu întârzie să acționeze în viața noastră?

.....
 .....
 .....

Saul aduce jertfă. Ce-a dovedit acțiunea lui înaintea lui Dumnezeu și în relație cu Samuel? Dacă noi, creștinii evanghelici, suntem preoți și credem în preoția universală, înseamnă că putem avea acțiunea în orice fel în biserică, în funcție de nevoi (botez, cină, căsătorie, post, misiune etc.)? De ce da, de ce nu?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

De ce Samuel a spus că Saul a pierdut dreptul la dinastie regală? Oare putea Hristos să vină din dinastia lui Saul, sau erau și alte posibilități de acțiune în istorie?

.....

.....

.....

De ce spune Samuel că ascultarea este mai importantă ca jertfele? Cum am aplica astăzi, în Biserică, această evaluare în slujirile creștine?

.....

.....

.....

Care au fost semnele alunecării spre autoritarism în domnia lui Saul?

.....

.....

.....

Cât de bun sau cât de greșit este autoritarismul în Biserică? Există exemple sau aluzii în Noul Testament? Ce modele bune de slujire a Regelui Hristos avem în teologia noastră despre Biserică (eclziologie)?

.....

.....

.....

Există semne de autoritarism în familia lui Saul? Pot ele apărea și în familia creștină?

.....
.....
.....

Care au fost avertizările lui Samuel cu privire la responsabilitatea poporului și a regelui său?

.....
.....
.....

16, 1 Sam. 14, A doua bătălie a neascultării: confuzia conducerii, 14:29

Capitolul 13 a arătat începutul nefast al primei bătălii cu filistenii. Saul și-a luat singur dreptul de a aduce jertfă și a pierdut bunăvoința Domnului și a lui Samuel. Împreună cu ele, a pierdut și ocazia de a avea o dinastie regală. De fapt, lucrurile sunt chiar mai tragice. Saul continuă să dea semne majore de confuzie spirituală și acțiune repezită, de dezorientare înaintea evenimentelor, în fața lui Dumnezeu și în fața poporului.

VICTORIA VINE PRIN VITEJIA LUI IONATAN, 14:1-16

După ce Samuel l-a părăsit, filistenii s-au împărțit în trei grupuri și au început să atace țara. Saul și Ionatan aveau două grupuri înarmate și încercau să facă față. Grupul lui Saul descrescuse mult, pentru că mulți au fugit. Din 2000 de ostași rămăsese cu 600 (14:2). Despre grupul de 1000 de soldați ai lui Ionatan nu ni se spune nimic.

Totuși, în vreme ce Saul stătea în așteptare, la marginea cetății Ghíbea, și era împreună cu preotul Ahia, nepotul lui Fineas și strănepotul lui Eli, care purta efodul (șorțul preoțesc cu pietre prețioase, folosit ca oamenii să îl întrebe pe Domnul și să afle voia lui, prin pietrele sau pergamentul numit Urim și Tumim care avea un mod de a arăta „da” sau „nu”, 14:3). Cu alte cuvinte, Saul era gata să afle voia Domnului. Între timp, Ionatan ia inițiativa și face o pătrundere spre una din taberele filistenilor, împreună cu scutierul său. Ionatan ține totul secret și nu spune nimic nici lui Saul, nici poporului. El însă se încrede în Domnul, care poate să dea izbăvire și prin mulți și prin puțini oameni (14:6). Ei de fapt au căutat voia Domnului punând un semn, acela de a ieși la vedere, înaintea filistenilor, și de a se întreba cu ei să vadă dacă îi amenință sau îi cheamă pe sus în tabăra lor. Dacă le spuneau „veniți la noi”, însemna că Domnul îi cheamă să atace. Dacă nu, sau dacă erau certați, trebuia să se ascundă din nou.

Semnul Domnului și groaza filistenilor (14:8-15)

Ionatan și slujitorul său au pus un semn ca să știe dacă Domnul le va da victoria (14:10). Gărzile filistenilor, când i-au văzut au râs de ei și au zis „uite, evreii ies din găuri (– ca șoarecii)!...” și i-au chemat în tabără „veniți la noi să vă arăm ceva...!” (probabil, săbiile, și să-iucidă). Pentru Ionatan însă acesta era chiar semnul, așa că s-au suit și i-a învins. A ucis 20 de gărzi ca la cosirea fânului, și filistenii s-au înspăimântat cu o groază venită de la Domnul. Așa a început victoria.

Străjerii lui Saul a văzut mișcările de forțe, strigătele și frica filistenilor și i-au raportat lui Saul.

VITEJIA LUI SAUL ESTE DOMINATĂ DE CONFUZIE, 14:17-23

Saul îl avea pe preotul Ahia cu el și l-a rugat să îl întrebe pe Domnul ce este de făcut, când a văzut că lipsește Ionatan. Sub presiunea vacarmului și a mișcărilor de trupe, însă, i-a spus să nu mai întrebe nimic („trage-ți mâna!”) și au înaintat în luptă. A fost nesigur, deci, în consultarea voiei lui Dumnezeu și a ezitat. Tabăra lui Saul și cea a lui Ionatan s-au unit cu cei fugiți care se întorseseră, sau care stăteau ascunși în teritoriul ocupat de filistenii, și i-au prins la mijloc. Domnul a izbăvit pe Israel în acea zi și lupta s-a întins mult spre seară (14:23).

Confuzia conducerii și blestemul nenecesar, 14:24-32

Lupta a continuat și ziua a fost în final victorioasă. Saul s-a gândise să încurajeze poporul să lupte până la exterminarea gărzilor filistene care fugeau și i-a pus să jure cu blestem, un jurământ nenecesar: „Blestemat să fie omul care va mânca pâine până seara, până mă voi răzbuna pe vrăjmașii mei!” (14:25).

Merită făcute câteva observații:

1. Jurământul are o notă personală, pentru Saul (dacă nu cumva fiecare vorbea despre filistenii ca dușmani personali).
2. Jurământul nu este comunicat tuturor. Ionatan nu știe de el.
3. Jurământul nu este poruncit de Domnul, ci este o inițiativă a lui Saul, ca să forțeze o extindere a nimicirii vrăjmașilor.
4. În luarea jurământului, Saul nu se consultă nici cu Samuel, nici cu preoții de lângă el.

Din aceste cauze vor apărea neînțelegeri majore. Astfel, Ionatan și poporul, ajung în timpul urmăririi filistenilor într-o pădure cu miere la vedere. Poporul nu gustă, dar Ionatan ia miere și simte că se înviorează. Când este atenționat, Ionatan răspunde „tatăl meu tulbură poporul... dacă poporul ar fi mâncat, înfrângerea filistenilor era și mai mare”. Se văd astfel și lipsa de comunicare, dar și deosebiri de strategie și neînțelegerile dintre Saul și Ionatan.

Situația devine dramatică în momentul în care doborât de foame poporul începe să se arunce asupra prăzilor, și a înjunghiat pe loc, oi și viței. Saul încearcă să controleze situația și le poruncește să taie animalele pe o piatră, ca să se scurgă sângele.

În final, deși atmosfera era tensionată din cauza ezitărilor și inițiativelor nefundamentate bine, Saul zidește un altar Domnului, de mulțumire și închinare, și de consultare, vrând să continue lupta. Acum însă se întâlnește cu probleme și mai mari.

Confuzia din condamnarea lui Ionatan, 14:35-52

Saul a zidit un altar Domnului: acesta a fost cel dintâi altar pe care l-a zidit Domnului și, în sfârșit, îl întreabă pe Domnul dacă să continue urmărirea filistenilor până la zdrobirea totală. El credea că este posibil așa ceva.

Domnul însă nu îi răspunde la întrebare. Crezând că tăcerea este din cauza păcatului mîncării și a nerespectării jurămîntului făcut, Saul vine cu propunerea să se tragă la sorți să știe cine era de vină pentru tăcerea Domnului. Nimeni din popor nu spunea cum și unde s-a încălcat jurămîntul. Dumnezeu nu îi răspunde lui Saul, și acum, nici poporul nu îi răspunde (14:37, 39)! Acestea sunt două tăceri foarte semnificative. Saul trage la sorți iarăși și atunci se află că Ionatan este cel ce a încălcat jurămîntul. Saul decide că Ionatan este vrednic de moarte (14:39, 44): „Dumnezeu să se poarte cu toată asprimea față de mine, dacă nu vei muri, Ionatane!” Probabil că această declarație i-a adus aminte lui Samuel de juruița nepotrivită a judecătorului Iefta, când a fost nevoit să o jertfească pe fiica lui, după o victorie împotriva amoniților (Jud. 11:30-40).

Această condamnare la moarte era gravă și nu avea sens. Domnul nu cerea asemenea jurăminte. Soldații au intervenit și au cerut ca Ionatan, omul prin care Domnul dăduse această mare victorie în Israel, să fie scăpat de la moarte. Hotărârea finală a fost bună, dar Saul a rămas singur cu o juruiță neînțeleaptă, cu un conflict cu Ionatan, fiul său, și cu o confruntare în care poporul a hotărât altceva decât regele.

Victoria a fost măreață, dar graba cu jertfa arderii de tot, de la început, și ezitarea cu întrebarea Domnului, de mai târziu, precum și dorința de a forța amplexarea victoriei, printr-un jurămînt nepotrivit, a făcut ca victoria să fie amestecată cu neîmpliniri și greșeli mari.

Ultimele cuvinte pe care le scrie Samuel în capitolul 4 despre Saul sunt totuși pozitive: Saul a fost viteaz (14:49) și Saul era activ în recrutarea luptătorilor viteji (14:52). În alți termeni, Saul era un militar bun, dar se dovedea un rege tot mai egoist, mai mândru, și mai neascultător de Dumnezeu.

APLICAȚII:

Cum s-a manifestat confuzia lui Saul în conducerea acestei bătălii? Dați exemple. De ce poate apărea confuzia în conducerea creștină și cum se poate manifesta ea?

.....
.....
.....

De ce Dumnezeu a dăruit poporului victorie prin Ionatan? Ce calități a dovedit el și scutierul său? Pot fi ele folosite și de noi, în slujirea lui Hristos, regele?

.....
.....
.....

Care era esența unei juruințe făcute Domnului? De ce Saul a greșit când a pus poporul să jure că nu vor mânca pâine la victorie? Există așa ceva ca ideea de „zel greșit”?

.....
.....
.....

Cum puteți caracteriza comunicarea dintre Saul și Ionatan, dintre Ionatan și popor? De ce calitatea comunicării în familie și în Biserică este de importanță maximă?

.....
.....
.....

22, 1 Sam. 15, A treia bătălie fără ascultare: politici proprii, 15:22

După această luptă cu filistenii, apare o a doua companie militară, pornită la porunca Domnului (a treia, în ordine cronologică). De data aceasta însă, Saul dovedește o neascultare și mai mare. Saul avea resentimente din cauza pierderii dreptului la o dinastie lungă, după ultima neascultare și era interesat să își crească popularitatea între supuși și între vecini, și nu a fost gata, nici acum, să asculte de Dumnezeu. În 14:48, la început, Samuel îl laudă că a fost viteaz în multe bătălii, și în 14:52 îl laudă că avea un ochi bun pentru recrutări. La sfârșitul capitolului 15, însă, Samuel rupe orice legătură cu Saul și nu mai zice nimic bun despre el. Saul a dorit să salveze aparențele, să fie zâmbitor, victorios, să pară ascultător. De fapt, el a fost un Adam încăpățânat în neascultarea sa. David îl va prefigura mai bine pe Mesia, regele, decât a făcut-o Saul.

O MISIUNE APROAPE ÎNDEPLINĂ, 15:1-9

Misiunea începe cu vizita lui Samuel care precizează că este trimis cu porunci noi din partea Domnului. Cel ce l-a uns rege îi cere ascultare acum, ca să plece și să distrugă poporul Amalec (15:1-3). În Exod 17 se arată că Amalec ieșise să îiucidă pe evrei în pustiu, începând cu cei din urma taberei, mai slabi, și continuând fără milă cu tot poporul. Lupta s-a dus greu, iar Moise a trebuit să stea cu mâinile în sus, în rugăciune și implorare, sprijinit de Aaron și Hur, ca să poată fi ajutat poporul să învingă armatele străine. Evreii au învins, dar a avut o zi foarte grea pentru că acolo a fost implicată și o aspră luptă spirituală. De aceea, Moise, la sfârșit, a spus că Amalec și-a ridicat mâna împotriva scaunului de domnie al lui Dumnezeu. Atunci, amaleciții au luptat ajutați de puteri oculte ca să distrugă inițiativa lui Dumnezeu de a scoate pe Israel din Egipt și a-l aduce în Canaan. De aceea, ei merită un război veșnic, și o distrugere totală, a spus atunci Moise (Exod 17). Aceasta fost istoria relațiilor dintre Israel și Amalec. Amaleciții reușiseră să creeze o cultură josnică, transmisă din generație în generație în care hoția și crima erau valori prețuite, iar dușmănia față de Israel era pus pe loc principal. Un atac tâlhăresc de felul acesta va fi și atacul amaleciților, în 1 Samuel 30, când ei ard și jefuiesc reședința lui David, Țiclag.

Din nou, Saul se dovedește un bun strateg. Adună poporul (armata crescuse la 200 000 de infanteriști și încă 10 000 de luptători pricepuți din Iuda). A mers lângă cetatea principală a poporului Amalec și a pus oameni la pândă. Generos, i-a anunțat pe cheniți, un popor mai pașnic,

să plece din zona războiului. Apoi i-a bătut pe amaleciți până înspre Egipt. Campania a mers bine, cu câteva lipsuri majore, însă: și Saul și poporul au cruțat pe regele Agag, și animalele cele mai bune (boi, vite, miei) ca să le împartă între ei și ca să le aducă ca jertfă Domnului. Au nimicit, cum zice Samuel „numai tot ce era prost și nebăgat în seamă”. Neascultarea a fost mare, iar rezultatele ei, în timp, de asemenea.

Din cauza păstrării în viață a familiei regelui Agag, mai târziu, în cartea Estera, apare Haman, agaghitul, fiul lui Hamedata, urmaș al familiei regale Agag, al regilor amaleciți (Estera 3:1-12 etc.). La fel ca strămoșii săi, el a dovedit o ură aprigă împotriva iudeilor, și a vrut să distrugă tot poporul prin urzeli ascunse și de amploare imperială, cu ajutorul neinformați al împăratului Ahașveroș. Mardoheu, cel care l-a înfruntat pe Haman, făcea parte din seminția lui Benjamin, care este și seminția regelui Saul. Într-un fel, peste veacuri, în cartea Estera se întâlnesc din nou, un israelit din Benjamin și un urmaș al regelui amalecit Agag.

NEASCULTAREA E CONFRUNTATĂ, 15:10-23

Înainte de raportul lui Saul, Domnul i-a spus lui Samuel că regretă punerea lui Saul ca rege pentru că „se abate de la Mine și nu păzește cuvintele Mele” (15:11). Samuel s-a rugat pentru iertarea lui Saul, toată noaptea, iar apoi a plecat să se întâlnească cu el.

Pe când îl căuta pe Saul a aflat ceva neobișnuit, care îi arăta în ce direcție mergea caracterul regelui. Saul se dusese mai întâi la Carmel unde și-a înălțat un mic monument pentru comemorarea biruinței, iar apoi a plecat la Ghilgal, reședința sa regală (15:12). Părea să aibă semnele de început ale cultului personalității.

Întâlnirea începe cordial, cu un Saul foarte afabil, prietenos, care declară curajos „Fii binecuvântat de Domnul! Am păzit cuvântul Domnului” (15:13). Repede însă devine limpede că situația este alta. Saul dă vina pe popor, deoarece ei „le-au adus de la amaleciți, pentru că poporul a cruțat oile cele mai bune și boii cei mai buni, ca să-i jertfească Domnului Dumnezeului tău; iar pe celelalte le-am nimicit cu desăvârșire.” Saul nu îl numește pe Domnul - „Dumnezeul meu”, ci vorbește despre El ca „Dumnezeul tău”, adică al lui Samuel. Se pare că a intervenit o distanță între el și Dumnezeu. Atunci, Samuel îl oprește și îi spune ce i-a vorbit Dumnezeu în noaptea trecută. Saul îi repetă că poporul a vrut să aducă jertfe din tot ce este mai bun, iar răspunsul lui Samuel este unul devenit faimos: „Îți plac Domnului mai mult arderile de tot și jertfele decât ascultarea de glasul Domnului? Ascultarea face mai mult decât jertfele, și păzirea cuvântului Său face mai mult decât grăsimea berbecilor. Căci neascultarea este tot atât de vinovată ca

ghicirea, și împotrivirea nu este mai puțin vinovată decât închinarea la idoli și terafimi.” (15:22-23). Și îi adaugă: „fiindcă ai lepădat cuvântul Domnului, te leapădă și El ca împărat.” De aceea, s-a spus în 13:1 „Saul era în vârstă de treizeci de ani când a ajuns împărat și a domnit doi ani peste Israel”.

NEASCULTAREA ARE CONSECINȚE, 15:24-33

Consecințele neascultării au fost severe. Saul a recunoscut că a păcătuit, și, amintind într-un fel de Adam, el dă vina pe alții și zice: „mă temeam de popor și i-am ascultat glasul.” (15:24). La rugămintea de a-l însoți înaintea poporului, Samuel îl refuză și îi repetă judecata Domnului (15:26). Scena este cutremurătoare. Saul îl apucă de mantie, dar aceasta se rupe, iar Samuel îi spune că așa va rupe și Domnul împărăția și o va da unuia mai bun (15:28-29). Totuși, Samuel cedează în final și îl însoțește înaintea poporului, pentru că, trist, Saul zice „Am păcătuit! Acum, te rog, cinstește-mă în fața bătrânilor poporului meu și în fața lui Israel; întoarce-te cu mine, ca să mă închin înaintea Domnului Dumnezeului tău.” Notăm expresia „Dumnezeul tău”. Apoi, Samuel îi cere să îl aducă pe Agag, și după ce îl judecă pentru crimele împotriva lui Israel, Samuel îl condamnă la moarte și îl ucide (15:32-33).

După acest incident, Samuel și Saul nu s-au mai întâlnit niciodată, până la moartea lui Samuel. Samuel, totuși, a continuat să îl plângă pe Saul, pentru că fusese o frumoasă speranță a lui Israel care a eșuat.

În acest capitol mai mulți au acționat instinctiv: Saul, Ionatan, oștenii. Diferența dintre ei a fost dată de felul în care și-au pus planurile în mâna lui Dumnezeu. Proverbe 3:5-7 spune: „Încrede-te în Domnul din toată inima ta și nu te bizui pe înțelepciunea ta! Recunoaște-L în toate căile tale și El îți va netezi cărările. Nu te socoti singur înțelept, teme-te de Domnul, și abate-te de la rău!”.

Ionatan a pus un semn ca să știe voia Domnului și apoi a acționat. Poporul și-a dat seama, logic, că nu poți condamna la moarte chiar pe aducătorul victoriei. Doar Saul a acționat intempestiv, fără consultare, fără răbdare, fără ascultare de Domnul, mereu atent la sine și la gloria sa. Saul coboară constant o pantă a confuziei și a depresiei, până va ajunge să aibă crize repetate de mânie necontrolată și să se liniștească doar la auzul unei cântări. Cine îl slujește pe Regele universului trebuie să îl recunoască în toate acțiunile sale, în toate bătăliile sale.

APLICAȚII:

Care erau defectele civilizației violente a amaleciților? Cum ar putea ele fi evitate?

.....
.....
.....

De ce Domnul i-a cerut lui Saul să nimicească această comunitate? A fost Dumnezeu prea crud? Oare în lumea de astăzi ar mai fi potrivită o astfel de măsură? Ce bază biblică aveți pentru răspunsul ales?

.....
.....
.....

În ce fel creștinii trebuie să fie oameni ai păcii, și să caute pacea?

.....
.....
.....

Ce spune Dumnezeu despre nevoia de ascultare și de încredere în El în Scriptură?

.....
.....
.....

Care a fost marea vină a lui Pavel în această campanie militară? De ce Dumnezeu l-a părăsit și i-a respins felul de conducere? Indicați un verset din Biblie în care se vede ascultarea lui Hristos de Dumnezeu.

.....
.....
.....

De ce interesul pentru aparențe sociale nu trebuie să fie pe primul loc – sau trebuie să fie pe primul loc? Ce loc au relațiile de tip PR în viața creștină, în Biserică?

.....
.....
.....

În ce privințe creștinul trebuie să fie radical în viața sa de credință?
Enumerați câteva situații sau direcții.

.....
.....
.....

29, 1 Sam. 16, Alegerea lui David, omul plăcut lui Dumnezeu, 16:7**SITUAȚIA DIFICILĂ A LUI SAUL**

Saul a intrat, astfel, într-o situație dificilă. El își continua domnia, *de facto*, dar *de jure*, de drept – divin, Dumnezeu și-a retras sprijinul. Domnul îl cunoștea pe Saul dinainte, de ce oare l-a lăsat să ajungă împărat? Ca să îi dea o șansă, ca lui Iuda sau Faraon, și ca să pună în evidență nevoia de un om ascultător, cum este David. Regula „primul greșește, al doilea este cel bun”, a funcționat aici ca în cazul lui Adam – Hristos. Adam, primul om, este cel care păcătuiește, Hristos – al doilea Adam, omul ceresc, este cel care pune lucrurile în ordine (1 Cor. 15). Seara vine plânsul, dimineața vine bucuria (Psa. 30:5).

Dumnezeu a dat șanse și lui Saul, ca să scoată în evidență nevoia noastră după mântuire, să ne arate felul în care răzvrătirile noastre întunecă voia și planurile lui. Nu se putea merge înainte cu Saul, însă, așa cum nu s-a putut merge înainte cu Esau, ci numai cu Iacov (deși între Saul și Esau este o distanță imensă, Saul știa să îi dea slavă lui Dumnezeu, să își recunoască greșeala, să spună „am păcătuit”, să construiască un altar și să aducă o jertfă, dar nu l-a ascultat).

Îngăduirea lui Saul a fost felul în care Dumnezeu le-a spus israeliților „fiți atenți la voi și la regii voștri”, căci dacă nu vor asculta cu credință de cuvântul lui Dumnezeu, vor fi pedepsiți împreună. Este exact ceea ce i-a comunicat lui Samuel când i-a zis „nu pe tine te resping, ci pe Mine, ca să nu mai domnesc peste ei.” (8:7). Saul a fost îmbrățișat de mulțime, iar el își dorise mult o mulțime care să îi fie dedicată și să îl urmeze în lupte, chiar mai mult decât îl urmează pe Dumnezeu. Aceasta era primejdia de a avea un rege, în loc de a avea un judecător. De aceea, poporul zice „am păcătuit” după ce a cerut un rege, și Saul zice și el „am păcătuit”, după ce nu a ascultat de Dumnezeu, și ambii îi cer lui Samuel să se roage pentru ei. Saul se dovedește un om pragmatic care declară multe, dar practic, nu crede în Dumnezeu. Pentru el, Dumnezeu reprezintă un ajutor mistic, dar în conducere el se bazează pe politici sociale și economice proprii, pe imagine publică influentă (legătura cu poporul, taxe, economie, autoritarism, populism) și pe alianțe internaționale inteligente (alianță cu amaleciții, căsătorii, etc.). Legămintele cu oamenii contează mai mult pentru Saul decât legământul cu Dumnezeu.

ALEGEREA LUI DAVID, OMUL CU INIMA PLĂCUTĂ LUI DUMNEZEU, 16:1-13

În mod hotărât, Dumnezeu continuă să vorbească cu Samuel și îi arată următorul pas, ungerea ca împărat a lui David. Samuel este omul

revelației, prin care Dumnezeu își trimite mesajul și acționează în Israel. Așa a fost pe timpul preotului Eli, când Samuel era copil, un copil ales de Dumnezeu, și așa este și acum când Samuel este în vârstă. Unul din fiii lui Isai din Betleem, va fi regele ales (16:1). Samuel se teme că va fi ucis de Saul, dar Domnul îl sfătuiește să ia ca motiv pentru vizită aducerea unei jertfe pentru Domnul, la care să fie poftit și Isai cu familia sa. Este impresionant cum Domnul îl călăuzește pe Samuel pas cu pas.

Jertfa din Betleem este o ocazie pentru Samuel să îl identifice pe David, și în timp ce face aceasta, el învață cum evaluează Dumnezeu oamenii, ce criterii are. Lecția este scrisă pentru toți cititorii Scripturii, și pentru noi, așadar, ca să îl cunoaștem pe Dumnezeu. Este nevoie să știm cum își evaluează el fiii și slujitorii. În același timp, identificarea lui David de către Samuel seamănă puțin și cu identificarea lui Isus, la botez, de către Ioan Botezătorul.

În ordinea intrării, Samuel îi vede pe Eliab, Abinadab, Șama, și pe ceilalți patru frați ai lui David, în total șapte frați, cu David – opt (în 1 Cron 2:13-15 întâlnim șapte copii ai lui Isai: Eliab, Abinadab, Șimea, Netaneel, Radai, Ozem, David. În 1 Cron. 27:18, mai este amintit un fiu, frate al lui David, anume Elihu; este posibil ca Elihu să fi fost cel mai mare, un conducător deja în seminția lui Iuda, plecat deja la casa lui). În cazul lui Eliab, Samuel fusese impresionat de înfățișare și statură – dar Domnul îi spune „l-am respins (lepădat)”. Și îi dă un motiv celebru: „Domnul nu se uită la ce se uită omul; omul se uită la ce izbește ochii, dar Domnul se uită la inimă” (16:7; în fundal, textul face aluzie la Saul, care era și el bine făcut și înalt). Versetul acesta este un motto important pentru cei ce vor să îl slujească pe regele Hristos.

La cererea lui Samuel, Isai îl aduce și pe David, de la păscutul oilor. De abia după aceea, se puteau așeza toți la masă. David este descris ca un adolescent frumos „cu păr bălai, ochi frumoși și față frumoasă” (16:12). Moise fusese și el un copil frumos care atrăgea atenția (Exod 2:2, Evrei 11:23, Fapte 7:20). Nu știm care a fost înfățișarea lui Isus, iar Duhul Sfânt nu a crezut de cuviință să ne lase vreo descriere. Putem fi destul de siguri că avea cel puțin o înfățișare armonioasă, căci era Fiul lui Dumnezeu.

La porunca lui Dumnezeu, Samuel îl unge pe David în mijlocul fraților săi, care au privit ca martori și au ținut secretul. Ni se spune că „Duhul Domnului a venit peste David, începând din ziua aceea și în cele următoare”.

Duhul Sfânt a venit imediat peste David și a rămas peste el. În cazul lui Saul, el a fost anunțat de Samuel că Duhul va veni peste el și îl va

schimba atunci când se va întâlni cu un grup de profeți și a mers cu ei (10:6, 10). Într-un fel, venirea Duhului a fost mai directă, mai promptă, și de durată, în cazul lui David. Ascultarea și credința lui îi erau binecunoscute Domnului. Este un lucru deosebit să fii în slujba regelui, și nici o slujire bună nu se face fără prezența *continuă* a Duhului Sfânt.

DEPRESIA INVAZIVĂ A LUI SAUL, ȘI EFECTUL CÂNTĂRII LUI DAVID, 16:14-23

Contrastul între experiența lui David și cea a lui Saul este intens, paralelismul este dramatic. Duhul lui Dumnezeu vine peste David (16:13), și rămâne zi de zi după aceea, iar versetul următor spune că Duhul lui Dumnezeu s-a depărtat de Saul (16:14). În schimb, peste Saul vine un duh rău de la Dumnezeu (tot de la EL?) care îl muncește (îl pedepsește?) și îl supune la cazne, la îngrijorări, și îl predispune la mânie și confuzie. David va progresa și va continua bine condus de Duhul Sfânt, în timp ce Saul va merge în jos, chinuit de un duh răuvoitor. El a mers în jos și când avea Duhul lui Dumnezeu, cu atât mai mult acum, când este vizitat și influențat de un duh rău. În termeni generali, s-ar putea vorbi despre o depresie, dar aici nu este o simplă suferință cerebrală, este o depresie invazivă, o stare negativă provocată de venirea unui duh rău. Nu înțelegem deplin ce s-a întâmplat. Nu se spune că este vorba de Satan, ci de un duh rău. Se spune însă că este trimis, adică îngăduit, de Dumnezeu, ca pedeapsă.

Ce urmează să se întâmple în pasajul 16:14-23 este incredibil. Dumnezeu are grijă ca David să ajungă la curtea regală, în calitate de terapeut prin muzică, un cântăreț talentat la harfă, care știe și să lupte, și este un tânăr cu statură athletică. Prin David, Dumnezeu îl binecuvintează pe Saul, ca să îi treacă depresia invazivă. Muzica este într-adevăr un tratament eficient. Astfel, Saul este binecuvântat chiar prin înlocuitorul său la tron, fără să știe. Domnul lucrează și aranjează lucrurile așa cum știe El, și nimeni nu i se poate împotrivi. Chiar și când pedepsește, El tot are milă.

Slujitorii lui Saul îi caută și îi găsesc un astfel de terapeut prin muzică, și i-l prezintă chiar pe David, care câștigă aprecierea lui Saul și capătă slujba. David era un bun interpret la harfă, era prezentabil, un tânăr cu constituție athletică și priceput în luptă, vorbea frumos, cu respect, și – Samuel nu uită să adauge: „Dumnezeu era cu el” (16:17). El devine scutierul lui Saul.

Este interesant că Saul îi cere voie lui Isai să îl lase pe David să devină slujitor la reședința regelui. Însemna că David avea în jur de 16 ani, încă nu era considerat major, ci părintele trebuia întrebat cu privire la el.

De asemeni, ne atrage atenția felul în care funcționa această terapie prin muzică. Muzica lui David, așa cum o știm din psalmi, avea un conținut de meditația și laudă la adresa lui Dumnezeu sau un conținut teologic, filozofic, uneori. Această armonie de cuvânt și linie melodică avea efect vindecător. Duhul rău nu suporta armonia și pleca. Saul se simțea mai liniștit. Dumnezeu aduce vindecare prin omul său de tip mesianic, chiar și celui pe care îl pedepsise. În soarta și lucrarea lui David se poate vedea și o chemare pentru credincioși, ca să aibă o influență vindecătoare într-o lume tulburată de multe grijuri și multe duhuri.

APLICAȚII:

Explicați de ce Dumnezeu se uită la inimă, nu la înfățișare. Ce calități credeți că se văd în inima voastră (moment de rugăciune și meditație)?

.....

.....

.....

Care sunt asemănările între venirea Duhului peste David și venirea Duhului Sfânt în creștin, la nașterea din nou?

.....

.....

.....

Cum de a putu veni un duh rău din partea lui Dumnezeu, peste Saul? Explicați.

.....

.....

.....

Poate un creștin să cadă sub influențe oculte?

.....
.....
.....

Poate un creștin să ajungă depresiv? De ce?

.....
.....
.....

Ce legătură există între depresie, ocult și muzică? Putem folosi terapia muzicală acasă sau în Biserică? Cum?

.....
.....
.....

De ce Saul a cerut permisiunea lui Isai pentru a-l angaja pe David la palat, ca terapeut muzical?

.....
.....
.....

Se implică Dumnezeu atunci când căutăm o slujbă, o poziție, o angajare, o carieră?

.....
.....
.....

Martie

7, 1 Sam. 17, David și Goliat: victoria în Numele Domnului, 17:45

Dumnezeu aduce deja diverse situații în viața lui Israel în care să se vadă vitejia și credincioși lui David. Uneori, greutățile nu vin pentru ele însele sau pentru nefericirea noastră, ci ca să le putem birui într-un mod care îi aduce slavă lui Dumnezeu. Înfrângerea lui Goliat este una din cele mai frumoase istorisiri din Biblie. Ea a dat naștere multor aplicații și discuții cu privire la uriașii sau vrăjmașii care pot apărea în viața noastră și care se împotrivesc lui Dumnezeu. Cu siguranță, Dumnezeu are ultimul cuvânt în toate confruntările. Totuși, în acest incident majore, Samuel face mai multe sublinieri despre felul deosebit în care David și Saul abordează primejdia. Ar trebui să vedem și noi unde este soluția, în ce fel Dumnezeu ne deschide căi de rezolvare a problemelor.

CONTEXTUL CONFRUNTĂRII: BĂTĂLIE ȘI BATJOCURĂ, 17:1-11

Filistenii îi provoacă pe evrei la o bătălie în Valea Terebinților. Tabăra filistenilor este așezată pe un munte (sau deal) și cealaltă pe muntele opus, la mijloc aflându-se valea.

Într-un stil aproape clasic pentru două armate așezate față în față, filistenii scot un om, un uriaș înarmat până în dinți, numit Goliat, înalt de aproximativ 2.40 m, care este gata să le propună o luptă om la om care să decidă bătălia. Descrierea lui este impresionantă (17:4-11). El își bate joc de tot poporul evreu și de armata lor și îi provoacă să scoată și ei un luptător care să-i facă față, altfel toți vor fi robii filistenilor. Teama i-a cuprins pe toți soldații lui Saul: cine putea să răspundă provocării? Pe de altă parte, confruntarea armată directă între cele două armate se vestea extrem de grea pentru evrei, care nu aveau nici pe departe arme atât de multe și de eficiente ca filistenii. Goliat și-a bătut joc de evrei și țara lor vreme de 40 de zile, un număr simbolic, cât timp a fost și Moise pe muntele Sinai, cu Domnul. Batjocurile erau la limita suportării.

RESURSELE TÂNĂRULUI DAVID ȘI VITEJIA LUI NEAȘTEPTATĂ, 17:12-58

Aici, Samuel îi amintește din nou pe cei 8 fii ai lui Iese, din care David era cel mai mic: fiii lui Isai, efratitul acela din Betleemul lui Iuda, care era în vârstă. Cei mai mari (Eliab, Abinadab și Șama) erau în armata lui Saul. Când ei au plecat pe front, David s-a întors acasă de la reședința

lui Saul, unde era scutier și terapeut prin muzică. Și s-a apucat de păscut turmele de oi în Betleem.

O gândire neinfluențată de pesimismul general

Când l-a trimis Isai pe David cu merinde pentru frații săi și să-i aducă vești, David s-a trezit martor al batjocurilor lui Goliat (17:23-26). Reacția de grup a armatei evreiești era uimitoare, toți erau speriați și comentatu, și nimeni nu făcea nimic. Nici răsplata împăratului (fiica lui Saul de soție, daruri și scutiri de dări) nu reușea să îi motiveze. Adesea frica generalizată este paralizantă pentru toți dintr-un grup persecutat. Reacția de grup este copleșitoare, acționează ca o hipnoză colectivă. Dintre toți, singurul venit din afara grupului, „outside the box”, și animat de curaj și de credință, și de Duhul Sfânt, este David. Iată de ce este nevoie de părtășie cu Domnul, de refaceri și retrageri – pentru un timp, așa cum făcea și Isus cu ucenicii săi, ca să putem să ieșim de sub presiunea modelelor fixe de gândire pe care ni le insuflă lumea sau atitudinile celor din jur.

David este singurul care ridică evaluarea la alt nivel: Goliat nu este un militar filistean care doar jighește oștirea lui Israel, ci este un păgân netăiat împrejur care ocărăște oștirea Dumnezeului celui viu... David personalizează viața de credință și nu vede aici doar un conflict militar, ci un război spiritual (17:26). De aceea, el este gata să se pună la dispoziția lui Dumnezeu (17:32).

Un curaj bazat pe experiența cu Dumnezeu

Ca și în cazul lui Isus, mai târziu, sau în multe alte cazuri, familia îl acuză de mândrie și chiar de răutate. Nu poate vedea în tânărul David omul providențial, viteazul de care Dumnezeu se folosește (17:28-30). Saul încearcă să fie obiectiv și îi zice „Nu poți să te duci să te bați cu filisteanul acesta, căci tu ești un copil, și el este un om războinic din tinerețea lui” (17:35). În răspunsul său, David le-a amintit de experiențele de la turmă când Dumnezeu l-a ajutat să doboare și leul și ursul (în timpul lui David, ambele animale săbatice erau o primejdie pentru oierii din zonă). Pentru el, nici Goliat nu era altceva decât un păgân netăiat împrejur, cu nimic mai înfricoșător decât un leu sălbatic sau un urs înfuriat. Diferența de perspectivă contează enorm. Declarația lui David străbate veacuri: „Așa a doborât robul tău leul și ursul; și cu filisteanul acesta, cu acest netăiat împrejur, va fi ca și cu unul din ei, căci a ocărât oștirea Dumnezeului celui viu.” (17:36). Oare cum vedem noi forțele necredinței care se ridică astăzi înfricoșător împotriva copiilor lui Dumnezeu?

Folosirea unor resurse simple, neconvenționale, dar eficiente

David a încercat armura grea a lui Saul, dar nu a reușit să o poarte cu succes. Atunci, a plecat doar cu hainele lui, cu toiagul și cu praștia. În această confruntare a folosit mijloace simple, familiare, eficiente, pe care le stăpânea bine, cu care se simțea. Iar încrederea în Dumnezeu și ajutorul său a fost esențială. Mai mult, dorința ca Numele lui Dumnezeu să fie onorat a fost esențială.

Goliat spera într-o luptă corp la corp în care să îl zdrobească pe David – și era pregătit pentru această luptă (scut, sulică, sabie, coif etc). David însă a optat pentru o confruntare la semi-distanță și ieșit învingător. Declarația lui arată credința lui. După ce Goliat l-a batjocorit și l-a blestemat, și l-a asigurat de o moarte dureroasă, David i-a răspuns: „Tu vii împotriva mea cu sabie, cu sulică și cu pavăză; iar eu vin împotriva ta în Numele Domnului oștirilor, în Numele Dumnezeului oștirii lui Israel, pe care ai ocărât-o. Astăzi Domnul te va da în mâinile mele, te voi doborî și-ți voi tăia capul; astăzi voi da stârvurile taberei filistenilor păsărilor cerului și fiarelor pământului. Și tot pământul va ști că Israel are un Dumnezeu. Și toată mulțimea aceasta va ști că Domnul nu mântuiește nici prin sabie, nici prin sulică. Căci biruința este a Domnului. Și El vă dă în mâinile noastre.” (17:45-47).

David l-a biruit, l-a ucis cu o singură piatră trasă cu praștia, i-a tăiat capul și i-a luat sabia. Victoria a fost surprinzătoare și totală. Toți ostașii lui Israel au strigat de bucurie, s-au încurajat și au pornit în urmărirea filistenilor derutați și speriați.

Saul însuși a fost surprins. Îl cunoscuse pe David ca pe cântărețul cu harfa angajat la curtea domnească, iar acum îl vede ca pe un luptător sigur pe el, complet, victorios. Saul îi întreabă pe toți, inclusiv pe vărul său Abner, șeful armatei, cine este David, adică ce se știe despre familia lui, ce rudenii are, ce profil social și militar. Apoi hotărăște, în 18:2, să îl oprească definitiv pe David la curtea domnească.

Prin harul lui Dumnezeu, David s-a aflat a doua oară în poziția de a-l ajuta pe Saul. Mai întâi l-a ajutat cu sănătatea – prin cântec, acum l-a ajutat cu victoria militară. De fapt, Dumnezeu le-a arătat israeliților că nu înălțimea, ambiția, popularitatea și strategia câștigă războiul – ci curajul și încrederea în Domnul, ajutorul Domnului și dorința de a onora Numele Domnului, nu ambițiile personale. Deși nu era rege încă, David a dat o direcție nouă, de mare importanță poporului Israel, dacă vrea să iasă învingător în lupta cu vecinii păgâni.

APLICAȚII:

Aplicație la Goliat. De ce uneori Dumnezeu permite greutăți și „uriași” în viața noastră?

.....
.....
.....

În ce consta blocajul lui Saul și a armatei israelite, înaintea filistenilor și a lui Goliat?

.....
.....
.....

Care a fost abordarea specifică a lui David, în cazul provocării lui David?

.....
.....
.....

De frații lui David l-au certat și l-au acuzat de mândrie și răutate a inimii? Vedeți vreo asemănare cu comportarea fraților lui Iosif față de Iosif? Care – și ce semnificație are?

.....
.....
.....

Ce resurse la îndemână a folosit David? De ce soluțiile greoaie, necunoscute bine nu sunt de recomandat într-o situație de criză? De ce David nu s-a inhibat sub amenințările filistenilor?

.....
.....
.....

Cum se așteaptă Isus, regele, să acționăm noi în dificultățile vieții? Ai putea să faci un program de acțiune?

.....
.....
.....

14, 1 Sam. 18-19, Victoriile lui David și gelozia lui Saul, 18:8

Slujirea credincioasă și vitejia lui David încep să aducă roade, dar împreună cu ele, se nasc și invidii și comploturi împotriva lui. Viața omului credincios se desfășoară într-o lume imperfectă, unde „orice faptă bună”, cum zice proverbul, „nu rămâne nepedepsită”.

IDEALISMUL LUI IONATAN (18:1-5)

Mai întâi, David câștigă simpatia necondiționată a lui Ionatan, fiul lui Saul. Relația lor se bazează pe iubire frățească și pe o frăție spirituală. Ionatan, mai impetuos și autonom, vedea în David un frate care se încredea în Domnul la fel ca el și era gata de inițiative strălucite. Într-un fel, îndrăzneala lui David în lupta cu Goliat s-a potrivit perfect cu vitejia de neoprit a lui Ionatan care, împreună cu scutierul său, au anihilat 20 de gărzi filistene și au creat ocazia mării victorii împotriva filistenilor, în ultima luptă. Ionatan face un legământ cu David și îi dăruiește și mantaua lui de calitate, și hainele cu zale, și sabia (a doua sabie din regat), arcul și brâul special croit. Tema de bază devine acum faptul că David oriunde mergea, *izbutea* – sau *izbândea*, era victorios, prin harul Domnului.

CÂNTAREA FEMEILOR ȘI MÂNIA LUI SAUL (18:6-16)

Victoria împotriva lui Goliat și a filistenilor, i-au adus multă popularitatea lui David în mijlocul poporului. Femeile au făcut un cântec despre victorie și îl cântau cu dansuri și răspunsuri de la un grup la altul: „Saul a bătut – miile lui, și David a bătut – zecile de mii”. Sărbătoarea era frumoasă, dar Saul a deveni mânios și bănuitor că în felul acesta i se va lua domnia. A început să îl privească cu ochi răi, mânioși, și de două ori, în timp ce îi cânta David, a încercat să îl ucidă cu sulița. Refrenul acestei a doua jumătății a cărții 1 Samuel devine mai complex: Saul *se teme*, Saul *se mânie*, că David *izbutea* în toate, și Domnul *era cu el*. În timp ce Saul începe să îl urască de moarte, Ionatan îl iubește, Mical, sora lui Ionatan, îl iubește și ea, iar poporul din Iuda și din restul Israelului îl iubeau pe David tot mai mult pentru că era un erou național în toată regula.

VICLENIA LUI SAUL ȘI CĂSĂTORIA LUI DAVID, 18:17-30

Saul începuse să caute moartea lui David, prin mâna filistenilor, indirect, și s-a gândit să îl momească să-i devină ginere, apoi să îl trimită într-o luptă grea și să moară. Nu i-o dă de soție pe Merab, fata

mai mare, deși îi promisese, dar i-o dă pe Mical, care îl îndrăgea pe David. Manipularea din ascuns, chiar și în probleme sentimentale, și dominarea copiilor, până la nenorocirea vieții lor, au început să fie metode de lucru curente pentru Saul. Personalitatea lui, lipsită de prezența și sprijinul Duhului lui Dumnezeu, se deforma tot mai puternic și devenea tot mai nocivă. El îl atrage pe David să-i fie ginere, dar îi dă o sarcină ciudată, ca să îi aducă drept zestre 100 de resturi de la tăierea împrejur a 100 de filisteneni. Cererea lui Saul este la limita nebuniei și este dizgrațioasă, oribilă. De fapt, era o capcană dublă, o dată să fie omorât David, apoi să îl facă respingător pentru filisteneni, pentru că îi facea evrei, adică le aplica circumcizia, după ce mureau. David a acceptat provocarea și a plecat cu oamenii săi, însă a ucis 200 de filisteneni, ca să-i fie de lecție lui Saul, și i-a dat de două ori numărul de prepuțuri cerut. Ca urmare, Saul se temea tot mai mult de el, iar David avea tot mai mult izbândă din partea lui Dumnezeu (28-30).

CONFLICTUL CU DAVID DEVINE UN CONFLICT ÎN FAMILIA LUI SAUL, 19:1-19

Când cineva continuă să se împotrivescă lui Dumnezeu, conflictele externe se adâncesc și devin conflicte interne. Într-un mod neobișnuit, Ionatan îl admira pe David – și intră în conflict cu Saul. După discuția cu Ionatan, Saul părea să recunoască nedreptatea prigonirii lui David (19:1-7). Curând după aceea însă, după o altă victorie răsunătoare împotriva filistenilor a lui David, Saul începe să îl invidieze iar, simte că îi va lua tronul și vrea să îl omoare (19:8-10). Textul repetă că totul se întâmpla când „duhul cel rău, trimis de Domnul” – sau permis de Domnul, „a venit peste Saul”.

După Ionatan, a venit rândul lui Mical, fata lui Saul și soția lui David, să îl scape (19:11-19). Ne simțim în mijlocul unui film cu urmăriri și deghizări. Doar scăparea lui Pavel, coborât cu frânghia peste zid, printr-o fereastră, se mai apropie de emoția acestei evadări (Fapte 9:24-25, „Porțile erau păzite zi și noapte, ca să-l omoare. Dar, într-o noapte, ucenicii l-au luat și l-au coborât prin zid, dându-l jos într-o coșniță”). De data aceasta, Mical îi dă de știre că este urmărit ca să fie ucis, pune în pat un terafim (o statueta a unui spirit ce păzește casa) și îl învește cu o piele de capră și o haină, și îl coboară pe David pe fereastră. Soldaților le zice că este bolnav și va veni la ei, dar după un răstimp se dovedește că David nu era în casă, ci fugise. David a compus un psalm despre acest asediu și fuga sa ca să scape cu viață, Psalmul 59.

Bineînțeles Saul se mânie pe Mical. David însă plecase de mult la Samuel, în Rama. Aici probabil i-a cerut sfatul și ajutorul lui Samuel.

Samuel nu are alt sfat decât să îl încurajeze să meargă înainte, să-și trăiască viața, și să se încreadă în Domnul. De fapt, chiar în fața lui David se vor întâmpla patru evenimente neașteptate, trei cete de soldați trimiși de Saul, și apoi Saul însuși, venit să îl prindă și să îl ucidă pe David, se vor întâlni cu Samuel și studenții săi profeți în devenire, și vor începe să-l laude pe Domnul împreună cu ei, uitând de ce veniseră. Domnul are mijloacele cele mai neașteptate ca să te scape, chiar în fața dușmanilor. Parcă citim psalmul 23: „Tu îmi întinzi masa în fața dușmanilor mei”.

SUB CONTROLUL DUHULUI SAU PRESCHIMBAȚI DE DUHUL SFÂNT? (19:20-24)

Saul trimite trei echipe succesive să îl prindă, dar ele se întâlnesc cu niște prooroci din Rama, și chiar cu Samuel, și încep și ei să profețască, uitând de misiunea lor militară. Se aseamănă un pic cu situația când gărzile de la Templu, trimise de preoți să îl aresteze pe Isus, rămân să îl asculte și uită să îl prindă (Ioan 7:45-46, ei spun: „niciodată n-a vorbit vreun om ca omul acesta”). De asemenea, se aseamănă cu 2 Regi 1:9-15, când de trei ori regele Ahazia trimite 50 de oșteni să îl aducă la palat pe profetul Ilie, și el vine de abia a treia oară.

La fel, în cele din urmă, Saul însuși pleacă să îl prindă pe David în Naiot, la Rama, dar are aceeași experiență. Este a doua oară când Saul profețește, când îi vede pe profeții conduși de Samuel. Duhul lui Dumnezeu a venit din nou peste el și a început să profețască. De data aceasta, ca și data trecută, în Ghibeaa, Duhul Sfânt vine *peste* Saul, prin asociere – prin proximitate, nu prin supunere și ascultare deplină. Este interesant că, totuși, Duhul Sfânt pune stăpânire pe Saul, pentru că Saul stă dezbrăcat întins pe pământ timp de o zi și o noapte, înaintea lui Samuel. Oare a fost o perioadă de curățire, de supunere, de doborâre? Totuși, Saul își va continua planurile rele și după aceea când iese de sub influența lui Samuel și a profeților.

Ce păcat că Duhul nu i-a transformat întreaga viață, din cauza nepocăinței lui Saul. Aceasta este o problemă serioasă. Duhul Sfânt poate controla pe oricine, dar nu transformă și nu conduce efectiv, decât în viața celor care se pocăiesc și se lasă născuți din nou (19:20-24). Oare Saul este și el unul din profeți, de vreme ce a lăudat Numele Domnului și a profețit de două ori în viața sa? Iată o întrebare dificilă. Oare Balaam a fost între profeți din cauză că l-a vestit pe Hristos, văzându-l cu ochii credinței, în viitor, prin puterea Duhului?

APLICAȚII:

De ce Ionatan s-a împrietenit cu David, ce valori comune aveau, ce valori comune credeau că aveau?

.....
.....
.....

Cum se poate instala gelozia în familie sau în Biserică și ce efecte are ea? Cum poate fi combătută, compensată?

.....
.....
.....

De ce echipele trimise să îl prindă pe David dau greș? Ce ne poate spune nouă acest lucru despre lucrarea de astăzi a lui Dumnezeu?

.....
.....
.....

21, 1 Sam. 20, Începutul prigoanei și al pribegiei lui David, 20:23

Capitolul 20 pare să reia la scară mai mare și mai dramatică, încercarea lui Ionatan de a-l convinge pe Saul să înceteze prigonirea lui David. Modelul este cel din 19:1-7, dar întâlnirea lui Saul cu Ionatan are loc două zile la rând și Saul izbucnește în mânie în a doua zi. Evenimentele par să urmeze același scenariu: o discuție între David și Ionatan, ascunderea lui David, confruntarea Ionatan - Saul, întoarcerea lui Ionatan la David și înștiințarea lui David cu privire la rezultatul medierii (20:1-19). Conflictul a devenit acum total și imposibil de remediat. Saul va avea momente de regret, mai târziu, când va recunoaște că a păcătuit, dar ura și dorința de nimicire a lui David rămân constante. Personalitatea lui Saul devine confuză și volatilă, foarte nesigură.

ÎNTREBĂRILE ȘI CONFIRMĂRILE PRIGOANEI, 20:1-12

Convins de dorința lui Saul de a-l omorî, și cuprins de revoltă, David are întrebări directe: „ce am făcut?”, „care este nelegiuirea mea”? „de ce Saul vrea să măucidă”? Poate, în fața persecuțiilor și a prigonirilor, avem și noi asemenea întrebări. Dar justificările răutății nu sunt raționale, sunt viscerele, adică țin de reacții profunde, de ură, din interiorul nostru și, poate, chiar de o anumită influență ocultă. Pot exista și altfel de întrebări asociate. Una dintre ele poate fi „de ce, Doamne, permiți acest lucru?”

În a doua ei jumătate, 1 Samuel este cartea încercărilor lui David. După începutul glorios, el trece acum printr-o serie de încercări care îl provoacă să se încreadă în Domnul chiar și când nu înțelege ce se întâmplă. Este o școală a smereniei, a cunoașterii de sine, a principiilor de luptă și de domnie dreaptă. Acum, David este departe de biruințele din copilărie, de la paza turmei, se află în vâltoarea vieții și a atacurilor vrăjmașilor. Domnul îl susține, standardele sfințeniei rămân aceleași, dar, totuși, nu este scutit de noi amenințări, de atacuri, nesiguranță, de temeri. Uneori, nedreptățile și prigonirile sunt o școală a nedumeririi în care învățăm să continuăm să ne încredem în Dumnezeu și în harul său, chiar când ne este greu. Ce rezultă de aici? O inimă mai miloasă, o încredere mai mare în Dumnezeu, o smerenie mai activă și maleabilă, o dorință de a nu face aproapei noastre ce nu ne place nouă.

PRIMUL LEGĂMÂNT CU IONATAN ȘI DESPĂRȚIREA, 20:13-42

Ionatan face un nou legământ cu David (20:13-18) și promite să îl informeze despre tot ce va afla de la Saul. Ionatan era trist că tatăl său

nu a mai ascultat de Domnul, așa cum fusese la început (20:13). Saul când vede lipsa lui David de la masa oficialităților și este confruntat de Ionatan, se mânie pe el și chiar a încercat să îlucidă pe Ionatan (20:30-33). Era limpede că Saul dorea să întemeieze o dinastie și voia Domnului cu privire la David îi statea împotriva. Era frustrat, era instabil în reacții, era hotărât să asculte doar de sine și de planurile sale de viitor.

În dorința sa de a face un legământ cu David, Ionatan îi promite că îl va ține mereu la curent cu ceea ce se întâmplă în casa regală, cu hotărârile lui Saul. Ionatan este un prieten bun pentru David și regretă în adâncul inimii sale că Domnul nu mai este cu Saul tatăl său, ca altădată („Domnul să fie cu tine, cum a fost cu tatăl meu!”, 20:13). Ionatan dorește un legământ, care să consfințească egalitatea înaintea Domnului.

Ionatan pleacă și îi comunică lui David, prin codul săgeților, cum stau lucrurile, și că nu mai este cale de negociere și de întoarcere (20:19-25, 34-40). Despărțirea între cei doi prieteni a fost foarte grea și David a plâns mult.

Se observă în același timp, că ideea de legământ i-a aparținut lui Ionatan. El a fost cel care a încercat să își asigure viitorul familiei. Într-un mod interesant. Ionatan face o proiecție personală asupra viitorului, și își spune dorința de a ajunge cândva pe locul doi în regat, după David(23:16-17). Și, totuși, nicăieri Dumnezeu nu promisese sau nu discutase așa ceva, prin Samuel, prin Gad, sau prin alți profeți. Era această dorința lui Ionatan o formă mai rafinată a ambiției și a egoismului lui Saul? Întrebarea care se impune este de ce Ionatan este interesat mereu de încheierea de legăminte cu David, dar nicăieri nu spune că l-a întrebat pe Dumnezeu despre viitorul familiei sale. Poate că acesta ar fi trebuit să fie primul legământ al lui Ionatan, nu legământul cu David. Nu oamenii sunt stăpâni pe istorie, ci Dumnezeu își împlinește planurile sale.

În privința aceasta, Regele mesianic nu are coechipier, nu are co-regent. Mântuitorul Hristos avea să vină din neamul lui David, din Iuda, fără un co-regent din neamul lui Saul, din Benjamin. Iar preoția lui Isus era de tipul lui Melhisedec, unică, fără asociați și descendenți, netransmisibilă, și superioară preoției lui Levi și a lui Aaron. Visul lui Ionatan de participare la împărăție nu are echivalent în planul lui Dumnezeu.

În ce-l privește pe David, acesta tocmai a intrat într-o școală a prigonirii, la care nu a candidat, dar la care Dumnezeu l-a înscris, iar Domnul are de gând să îl conducă până la examenele finale.

APLICAȚII:

Ai fost vreodată persecutat fără să înțelegi de ce? Ce este bine să faci într-o asemenea situație? Ce a făcut David?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

De ce a insistat Ionatan să facă legământ cu David? Propunerile lui în legămintele acestea făceau parte din planul lui Dumnezeu?

.....

.....

.....

Merită ca în orice plan sau vis pe care îl avem, să le aducem înaintea lui Dumnezeu și să decidem împreună cu El, ce merită făcut. Este adevărată afirmația aceasta sau nu? De ce?

.....

.....

.....

Ai fost vreodată în situația de a observa că Dumnezeu te trece prin greutăți ca printr-o școală a credinței? Ce ai făcut – sau ce faci într-o asemenea situație?

.....

.....

.....

28, 1 Sam. 21-22, Prigonirea lui David: ajutor și trădări, 22:22-23

David s-a trezit fugar în propria țară. Gelozia și vrăjmășia lui Saul față de el, au devenit maxime și ireversibile. Până la auto-exilul lui David în țara filistenilor, Saul l-a urmărit perseverent adesea în pustiu, adesea între stânci, în cetăți sau în peșteri, gata să îl omoare. Din cauza influenței lui Saul, pribeagul David a trăit în continuu în primejdie și cu teama de a fi trădat. Saul îi răsplătea generos pe cei care îi dădeau informații. Tristețea lui David era adâncă pentru îl trădau și iudeii din seminția lui, cei din orașe și locuitorii din pustiu, pe lângă tot felul de străini dornici de căpătuire (edomiți, moabiți etc.). Perioada aceasta este una din cele mai grele din viața lui David. Se simțea străin și trădat oriunde s-ar fi dus. Mai mulți psalmi descriu urmărirea aceasta și fuga lui neîncetată. Poate doar fuga din fața propriului său fiu Absalom, peste vreo 30 de ani, i-a mai adus o asemenea tulburare.

David, ca slujitor al regelui Mesia – și el însuși viitor rege al lui Israel, pentru o vreme, are parte acum de o școală a suferinței, a trădării, a nerecunoștinței, a disprețului. A învățat că omul este într-adevăr păcătos, a învățat să strige la Dumnezeu și să depindă de El, și să se aștepte la comploturi și prietenii false. Aceasta este experiența lui David, dar și a lui preotului Ieremia, mai târziu, precum și a apostolului lui Pavel, și chiar a lui Hristos – pe care nimeni nu va pune mâna să îl aresteze până când nu i-a venit ceasul. Așa cum spune Isaia 26:3-4, „Celui cu inima tare, Tu-i cheazășuiești pacea; da, pacea, căci se încrede în Tine. Încredeți-vă în Domnul pe vecie, căci Domnul Dumnezeu este Stâncă veacurilor.” În slujba regelui Hristos, mereu vei fi păzit prin puterea lui, dar nu înseamnă că nu vei trece prin greutăți și prigoniri. Sufletul celui încercat, devine cel mai milos, mai drept și mai delicat.

REFUGIEREA LA AHIMELEC (21:1-9, 22:6-23)

Pribegia lui David începe cu lui în Nob, la preotul Ahimelec. Aceasta este amintită și de Isus în Matei 11:2-4, Luca 6:3-4, Marcu 2:24-27. David și oamenii lui, flămânzi, cer de mâncare acolo și primesc pâine sfințită, rezervată pentru punerea înaintea, dacă bineînțeles și grupul lui David avusese grijă să aibă o viață curată. Isus spune cu acea ocazie că „Fiul omului este Domn și al sabatului” și că „sabatul a fost făcut pentru om, nu omul pentru sabat”. Cu alte cuvinte, în încercări, chiar și lucrurile sfințite, puse deoparte, sunt îngăduite să vină în ajutorul tău, ca să ai hrană și ajutor. Nu omul este în slujba sărbătorilor și regulilor, zice Isus, ci regulile și sărbătorile sunt făcute pentru ajutorarea omului. Și asta o zice Acela care este Domn și al sabelor. David primește pâinile sfințite de la Ahimelec, precum și sabia lui Goliat care era depusă acolo

în cetatea Nob. Așadar, fierul filistean ajunge acum să îl ajute pe David, biruitorul lui Goliat. Domnul le pregătește pe toate, din timp.

FUGA LA ACHIȘ, REGELE FILISTEAN DIN GAT, 21:10-15

În aceste condiții, David începe să ia în considerare chiar și fuga la filistenii. De aceea, ajunge la Achiș, împăratul Gatului. „Achiș” nu era numele propriu al împăratului, ci denumea poziția de împărat, funcția numită „achiș”. La fel era și cu „faraon”, care nu este numele unui om, ci funcția de rege al Egiptului. La fel era și numele „candace” al împărătesei din Etiopia (amintită în Fapte 8). De fapt, în 1 Samuel apar doi împărați ai Gatului, amândoi numiți „achiș”: unul apare aici în cap. 21, iar altul apare în 27:2, „Achiș, fiul lui Maoc”, la care fuge David a doua oară și primește dreptul de a locui în Țiklag, el și cei 600 de luptători aflați în solda lui. În această vizită la Gât, David cerceta atmosfera și condițiile de palat, ca să vadă dacă s-ar putea refugia aici. De teamă să nu fie arestat și omorât, David se preface că este depresiv din cauza nenorocirilor și chiar și-a pierdut mințile, și nimeni nu îl ia în serios. E un mare act de curaj, și poate și de talent actoricesc, dar mai ales este o măsură a temerilor care îl tulburau. De aceea, David scrie în Psalm 56:3-4 „Oridecîteori mă tem, eu mă încred în Tine. ... Mă încred în Dumnezeu și nu mă tem de nimic; ce pot să-mi facă niște oameni?”

PEȘTERA ADULAM ȘI ȚARA MOAB, 22:1-5

După vizita de evaluare din Gat, David pleacă în peștera Adulam, din Iuda și încearcă să își reorganizeze viața. Aici este vizitat de frații lui și de familia tatălui său. Părinții săi vor rămâne cu el, ca să fie apărați de mânia lui Saul. Este prima dată când David își alcătuiește un grup distinct de luptători, gata să meargă cu el, și strânge aproape 400 de oameni.

De aici, pleacă în Mișpe, o fortăreață de graniță din țara Moab, cu tot cu părinții săi. David ajunsese să aibă grijă de toată familia, ca un mic conducător de familie. Dumnezeu adună familia lângă David și îi păzește.

David întreba mereu care este voia lui Dumnezeu și mereu asculta sfaturile profeților. Așa se face că atunci când profetul Gad l-a sfătuit să nu mai stea în fortăreața moabită pusă la dispoziția lui, ci să plece în Iuda, în pădurea Heret, David ascultă (22:5). Numai că, tocmai acum, Saul va vizita cetatea Nob și îi va acuza și îi va ucide pe preoții de acolo.

Într-adevăr, vizita lui David în Nob, s-a sfârșit tragic. Saul i-a mituit pe locuitorii beniaminiți din zonă ca să afle ce s-a întâmplat. S-a plâns lor, ca să le stârnească mila, că fiul lui s-a unit cu David, și le-a promis funcții și scutiri de taxe, dacă îl ajută (21:6-8). Adesea persecutorii pozează în victime, ca să își atragă simpatia și să poată continua nedreptățile lor.

Un păstor din Edom, numit Doeg, care fusese în cetatea Nob în vremea aceea, acceptă mita și spune tot ce a văzut, toată vizita lui David (21:9-10). Saul se răzbună sângeros pe preotul Ahimelec și pe toți preoții din Nob și poruncește uciderea lor. Soldații săi refuză să-i omoare preoți, dar străinul lacom, Doeg din Edom, se oferă să execute ordinul și îi omoară el (21:11-19). Așa cum spune Scriptura, „Saul a mai trecut prin ascuțișul sabiei cetatea preoțească Nob; bărbați și femei, copii și prunci, boi, măgari și oi: toți au căzut sub ascuțișul sabiei.” Ceea ce Saul nu a făcut cu neamul amaleciților și cu Agag, regele lor, face acum cu preoții Domnului, cu copiii lor și soțiile lor, și toate animalele lor. O mai mare decădere decât aceasta este greu de închipuit. Saul declară război lui Dumnezeu și propriului său popor.

Doar Abiatar, un fiu al lui Ahimelec, reușește să scape și fuge la David, luând cu el și efodul folosit pentru aflarea voiei Domnului. David îi oferă protecție lui Abiatar, lângă sine, împreună cu familia sa și gărzile care îl apărau (21:22-23). Din cauză că David l-a ascultat pe Dumnezeu și a plecat din Moab, reîntorcându-se în Iuda, în pădurea Hetet, Abiatar a avut la cine să scape. Domnul îi purta de grijă lui David, iar David asculta de călăuzirea Domnului.

Supărarea lui David, precum și încrederea lui în Dumnezeu în această situație, sunt amintite în Psalmul 52. Despre Doeg, David spune „limba ta nu născoceste decât răutate, ca un brici ascuțit”, iar despre Saul spune „Iată omul care nu lua ca ocrotitor pe Dumnezeu, ci se încredea în bogățiile lui cele mari și se biziua pe răutatea lui.”

APLICAȚII:

De ce Dumnezeu i-a lăsat pe preoții din Nob să îl ajute pe David, și apoi să fie judecați și condamnați de Saul? Ce mărturie a adus Saul despre sine prin această acțiune?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Cum a continuat David să asculte de Dumnezeu și de profeți, în timpul părăzierii lui? La ce a folosit întoarcerea lui în pădurea Hetet din Iuda?

.....
 .....
 .....

Prin ce metode câștiga simpatia persoanele dificile, nocive, care se impun și vor să controleze viața altora? Ai întâlnit astfel de persoane? Ce ai făcut?

.....
 .....
 .....

Citiți Psalmul 52. Puteți să vă rugați la fel ca David, într-o situație de trădare? Pot fi psalmii de folos când suntem nedreptățiți? Cum?

.....
 .....
 .....
 .....
 .....
 .....

Aprilie

4, 1 Sam. 23-24, Lanțul trădărilor și ajutorul Domnului, 24:12-13

Lanțul trădărilor și suferințelor pentru David și cei ce erau cu el a trebuit să continue însă. În această secțiune, în cap. 23-24, ne întâlnim cu trei situații incredibile. Evreii din Cheila îl trădează, apoi, la fel fac și locuitorii de la marginea deșertului Zif (o zonă de pășunat). În cea de a treia, David îl cruță pe Saul în peștera En-Ghedi, deși ar fi putut să-lucidă și obține o recunoaștere a nedreptăților suferite, dar nu mai poate crede în vreo îndreptare reală a situației, din partea lui Saul.

AJUTOR RĂSPĂLĂTIT CU TRĂDARE LA CHEILA (23:1-15)

Când iudeii din Cheila, în estul seminției lui Iuda, lângă Marea moartă, au fost atacați și jefuiți de filistenii, David s-a luptat cu ei și i-a alungat. Era un fel de contract de pază contra hrană pe care el îl ofera celor de la marginea regatului. A eliberat Cheila și le-a adus înapoi toate averile jefuite. S-a purtat ca un prinț eliberator, ca un rege în devenire. Este posibil ca David să fi privit Cheila, ca pe o posibilă reședință, de unde să organizeze rezistența împotriva lui Saul, dacă, bineînțeles, locuitorii ei i-ar fi fost recunoscători. Dar se pare că ei aveau inima împărțită.

Când a auzit de la spionii săi că David este în Cheila, Saul și-a zis: „Dumnezeu îl dă în mâinile mele, căci a venit și s-a închis într-o cetate cu porți și zăvoare” (23:7). El a observat imediat că David putea să intre într-o capcană fără ieșire. Saul a chemat tot poporul la arme ca să îl prindă pe David (23:8), și era gata să distrugă fortăreața, sau să negocieze o arestare a lui David, în schimbul ridicării asediului. David devenise obiectul unei campanii naționale și puterea era de partea lui Saul.

Atunci, David l-a întrebat pe Domnul, prin Abiatar, dacă Saul va veni și dacă cei din Cheila îl vor preda, iar Domnul i-a răspuns la ambele „da”. Atunci, David și cei 600 de luptători care erau cu el, au plecat și au scăpat din capcana trădării. Versetul 23:14 spune clar „David a locuit în pustiu, în locuri întărite, și a rămas pe muntele din pustiul Zif. Saul îl căuta mereu, dar Dumnezeu nu l-a dat în mâinile lui.” În toată fuga lui David, paza lui a fost nu efortul propriu, deși necesar, ci faptul că Dumnezeu însuși nu l-a dat în mâinile lui Saul.

PRIMA TRĂDAREA A CELOR DIN PUSTIUL ZIF (23:16-29)

Pe când era în pustiul Zif, Ionatan vine și își reînnoiește legământul cu David. Ionatan l-a încurajat să se încreadă în Dumnezeu (23:17) și în acel moment Ionatan încă mai credea că „mâna tatălui meu, Saul, nu te

va atinge. Tu vei domni peste Israel, și *eu voi fi al doilea după tine*; tatăl meu, Saul, știe și el bine lucrul acesta.” Această siguranță totuși nu venea din partea Domnului. David știa că peste tot oamenii erau gata să caute favorurile lui Saul. Cei din deșertul Zif l-au trădat și i-au spus lui Saul, în Ghibeea, unde este David, iar el a venit să îl urmărească și aici. Dialogul este redat cu atenție de Samuel care arată cum Saul le-a mulțumit că le pasă și țin la el, și i-a binecuvântat. Saul era un lider populist abil și reușea să-i atragă pe oameni spre el.

Astfel, s-a întâmplat că David fugea pe o parte a muntelui, iar Saul îl urmărea pe cealaltă. L-ar fi prins, cu siguranță, dacă Domnul nu intervenea în mod neașteptat. Saul a primit vestea că trebuie să răspundă unui atac filistean și a plecat într-acolo. Muntele s-a numit Șela – Hamalehot, „Piatra separărilor”, pentru că doar ea i-a despărțit despărțea pe David și Saul, atunci.

Despre această întâmplare, David a scris mai târziu Psalmul 54. El știe că „niște oameni asupritori vor să-mi ia viața, ei nu se gândesc la Dumnezeu” (Psa. 54:3) și tot el spune că „Domnul este ajutorul meu (...) 7. căci El mă izbăvește din toate necazurile” (Psa. 54:4-7).

ETICA SFÂNTĂ A LUI DAVID ÎN PEȘTERA EN-GHEDI (24:1-22)

Cea mai neobișnuită întâmplare este întâlnirea neașteptată a lui David cu Saul, în peștera din En-Ghedi. După bătălia cu filistenii, Saul a luat cu el 3000 de ostași și l-au căutat pe David chiar și pe stâncile unde doar țapii sălbatici mai urcă, în En-Ghedi (24:2). Au ajuns și unii și alții, fără să vrea, să intre în aceeași peșteră lungă, din munte. David și cei șase sute de luptători erau în adâncul peșterii, pentru că ajunseseră primii, iar la intrarea ei s-au așezat oboșiți și Saul cu cei 3000 de oșteni.

Astfel, o peșteră folosită ca staul pentru turmele de oi din munte, a fost gazda de-o noapte pentru 3400 sau 3600 de israeliți din două tabere opuse. Oamenii lui David l-au ispitit atunci să-l ucidă pe Saul, dar David a dat un răspuns celebru. El și-a dovedit maturitatea cu care se lupta acum pentru supraviețuire: „Să mă ferească Domnul să fac împotriva domnului meu, care este unsul Domnului, o așa faptă ca să pun mâna pe el! Căci el este unsul Domnului.” (24:6). I-a tăiat doar colțul hainei, ca dovadă că putea face mai mult.

La ieșire, a doua zi, are o discuție neobișnuită, peste vale, între David și oamenii săi, și Saul cu oastea sa, aflat la distanță (34:8-22). David i-a spus „De ce ascuți tu de vorbele oamenilor care zic: David îți vrea răul? Vezi acum cu ochii tăi că Domnul te dăduse astăzi în mâinile mele în peșteră. Oamenii mei mă îndemneau să te omor; dar te-am

cruțat și am zis: Nu voi pune mâna pe domnul meu, căci este unsul Domnului.” (24:9-10). David îi spune sigur că „Domnul va judeca și va hotărî între mine și tine, El va vedea. El îmi va apăra pricina și El îmi va face dreptate, izbăvindu-mă din mâna ta.” (24:15). Saul recunoaște că David este mai bun și că „împărăția lui Israel va rămâne în mâinile tale”. El îl pune pe David să jure că nu îi nimici familia, iar David i-a promis cu jurământ. S-ar părea că acest moment este un moment de răscruce în cărțile 1-2 Samuel. Este prima dată când Saul recunoaște acest lucru în public și se socotește învins. Totuși, urmărirea și persecuțiile sale nu se vor opri.

Odată scăpat din primejdie, David a scris Psalmul 57. Psalmul sună foarte pozitiv și înțelegem că doar o încredere mare în dreptatea lui Dumnezeu i-a dat putere lui David să fie drept, să aibă credință, să fie generos atunci când avea ocazia să facă rău. El spune „Sufletul meu este între niște lei: stau culcat în mijlocul unor oameni care varsă flăcări, în mijlocul unor oameni ai căror dinți sunt sulite și săgeți”, dar „Înalță-Te peste ceruri, Dumnezeule, peste tot pământul să se întindă slava Ta!” (Psa. 57:4-5).

Consemnările lui Samuel au ținut până aici, cel mult. Din capitolul 25 încolo, David a rămas fără acest bun sfătuitor al său, dar Domnul nu l-a părăsit (1 Sam. 25:1). Este interesant însă să vedem cum au continuat să scrie profeții din timpul lui David, adică Natan și Gad, să completeze această carte a lui Samuel.

APLICAȚII:

Ce învață David despre natura umană păcătoasă, în timpul acestei școli a credințioșiei în vreme de prigoană?

.....

.....

.....

Dacă ne încredem în Dumnezeu, înseamnă că, în greutăți, să nu mai trebuie să avem inițiative? Ce importanță a avut apărarea Cheilei în planurile lui David?

.....

.....

.....

Ce ne spune despre Saul, faptul că el a văzut punctele slabe ale ideii de refugiere în fortăreața Cheila? De ce trebui să nu îți disprețuiești niciodată adversarii?

.....
.....
.....

Ce principii de lucrare și de rezolvare a adversităților a învățat David?

.....
.....
.....

11, 1 Sam. 25-26, Nabal și Saul: mânie, teamă și pocăință, 25:26

David i-a cruțat viața lui Saul, în peștera din En-Ghedi. Dar oare s-a purtat corect în toate situațiile, a fost vreodată tentat să își facă dreptate cu mâna lui, fără să se mai gândească la ajutorul și sfințenia lui Dumnezeu? Autorii cărții ne spun că David l-a mai cruțat pe Saul îodată, în 1 Samuel 26, tot în deșertul Zif (un deșert al încercărilor la limită și al urmăririi permanente), când a respins gândul de a-l ucide, pentru că era unsul Domnului. Cartea ne atrage însă atenția, în 1 Samuel cap. 25, că după moartea lui Saul au existat și momente de cumpănă, în care David era gata să adopte un stil violent și necruțător. Domnul însă l-a păzit, iar când Dumnezeu l-a muștrat, el acceptat avertizările și muștrările. Așa este situația și în incidentul cu Nabal, soțul Abigailei, pe atunci un om foarte bogat din Maon, lângă muntele Carmel.

MÂNIA ȘI POCĂINȚA LUI DAVID ÎN CONFLICTUL CU NABAL, 25:2-12

David era tot pe drumuri de un timp. Ca să se apere și să supraviețuiască în pribegie, împreună cu ai lui, el adunase aproape 600 de luptători și asigurau paza sudului Israelului, adică în Iuda, și adesea o făceau pentru o plată. Așa făcuse și când a apărat Cheila și așa făcuse și acum în zona Maon – cu pășuni întinse, și în zona Carmel. Doar că acum nu apucase să se înțeleagă oamenii. Așa că, după sezonul de vară, David trimite o delegație de 10 tineri luptători prezentabili, la Nabal, un om foarte bogat în turme din zonă, ca să îi dea un fel de raport asupra pazei oferite și să sugereze o plată sau răsplată pentru că era mare sărbătoare recoltă și tunsul oilor. Pe cât de bogat și muncitor, dar repezit și disprețuit era Nabal („nebun”), un urmaș al lui Caleb, pe atât de atentă, frumoasă, și bine organizată în muncă era soția lui, Abigail. Se pare că aveau păreri diferite despre regele lui Israel în familie, și poate adesea se certau: Nabal era un partizan declarat al lui Saul, iar Abigail aprecia vitejia, credincioșia și curăția sufletească a lui David, precum și profețiile făcute despre el de Samuel. Carmelul era, de fapt, o zonă cu simpatizanți ai lui Saul, și Saul își ridicase aici un monument închinat victoriilor sale (1 Samuel 15:12).

Ispita violenței și ascultarea avertizărilor înțelepte, 25:13-35

Nabal le-a vorbit foarte urât tinerilor din delegație (i-a făcut fugari, robi, venetici de nicăieri, slujind un David răzvrătit etc.). Ei l-au respectat, disciplinați – așa cum i-a învățat David, și s-au întors fără nici o amenințare sau rechiziționare și i-au spus lui David ce se întâmplase. În mod surprinzător, David s-a mâniat foarte tare la auzul mesajului și a făcut o declarație violentă, care aduce cumva aminte de jurămintele

nesăbuite ale lui Saul (25:22). Dacă David ar fi distrus casa lui Nabal pe timp de pace, din răzbunare, cu greu l-ai mai fi putut deosebi de Saul.

Când și-a înarmat luptătorii și se pregătise de un raid nimicitor, Abigail, soția lui Nabal, avertizată de câțiva slujitori care au auzit discuția cu Nabal, a venit pe un drum ocolit, acoperit de vegetație, și a adus daruri de mâncare pe măsura numărului de luptători ai lui David, și-a cerut scuze în numele soțului și și-a asumat ea vina că s-a întâmplat așa, iar ea nu a știut. Această măsură l-a oprit și l-a liniștit pe David.

Foarte prețios a fost însă sfatul ei, pentru că a îndrăznit să îl mustre. Ea i-a arătat apreciere, credință în nevinovăție și în slujirea Domnului la care a fost chemat, și i-a adus aminte că răzbunarea este a Domnului și că nu este nevoie să ridice sabia în vreme de pace, ca să nu regrete această mânie mai târziu (27:24-32). Samuel murise, dar iată că acum Dumnezeu îl sfătuiește foarte înțelept prin această atentă și frumoasă Abigail. Oamenii credincioși, așadar, erau încă mulți și răspândiți în Israel, și între bărbați și între femei, ca pe timpul lui Naomi, Boaz, Rut și alții.

Caracterul ascultător și credincios al lui David îl ajută să accepte muștrările și sfatul Abigalei și renunță la pornirea lui firească spre răzbunare. Domnul în felul acesta, l-a ajutat, și l-a și păzit, într-un mod neașteptat. Era, deci, David – perfect? Nu era, dar prin ascultare de Domnul și de muștrările lui, prin alți oameni, își corecta viața și dovedea pocăință. Acest gen de răspuns aduce aminte de pocăința arătată atunci când, mai târziu, profetul Natan l-a muștrat sever (2 Sam. 12:7-13).

Intervenția Domnului asupra lui Nabal, 25:36-42

Episodul se încheie cu supărarea lui Nabal, care paralizează de mânie când soția sa îi spune despre felul în care a evitat raidul de nimicire a casei lor, și după aproximativ 10 zile, moare, fără să mai rostească ceva. David a rămas impresionat de tot ce a făcut Abigail, și a îndrăznit să o ceară în căsătorie. Ea acceptat și, astfel, David a primit un dar important din partea lui Dumnezeu, o soție înțeleaptă, care credea în el, și era gata să îl sfătuiască după voia lui Dumnezeu, după cum era gata și să îl susțină cu averea ei. Acum, David ajunsese să aibă două soții, pe Ahinoam și pe Abigail. Saul o divorțase pe Mical de el, și o dăduse de soție altcuiva din țară, lui Palti din Galim (27:42-22).

A DOUA TRĂDARE A ZIFIȚILOR ȘI CREDINCIOȘIA LUI DAVID CONFIRMATĂ, 26:1-25

Locuitorii din apropierea deșertului Zif l-au anunțat din nou pe Saul că „David este ascuns pe dealul Hachila, în fața pustiului” (26:1). Prigonirea lui David devenise cronică, un element de bază în politica lui Saul. Astfel, deși mai devreme promisesese să înceteze urmărirea, Saul a venit cu 3000 de soldați din elita lui, să îl caute pe David în deșertul Zif. David a trimis și el spioni care să îi spună unde este tabăra.

Acum, David se întâlnește a doua oară cu șansa de a curma viața lui Saul, pe când acesta dormea în tabără. Ar fi putut termina și cu fuga lui interminabilă printre străini (26:6-11). David a intrat pe furiș în tabăra lui Saul, împreună cu Abișai, nepotul său (fiul sorei sale Ţerua, și frate cu Ioab) și Abișai i-a cerut voie să-l ucidă pe Saul. Răspunsul lui David a fost la fel ca cel din peșteră: „Nu-l omorî! Căci cine ar putea pune mâna pe unsul Domnului și să rămână nepedepsit?... Viu este Domnul, că numai Domnul îl poate lovi; fie că-i va veni ziua să moară, fie că se va coborî într-un câmp de bătaie și va pieri. Să mă ferească Domnul să pun mâna pe unsul Domnului!”. După ocazia din peștera En-Ghedi și după sfatul înțelept primit de la Abigail, puțin mai înainte, David devenise matur în decizii și bine ancorat în principiile acțiunilor sale. Aproape că este profet atunci când spune că doar Domnul îl poate lovi pe Saul, într-o bătălie. Prin aceste cuvinte el anunțase parcă sfârșitul lui Saul capitolul 31.

Dimineța, când s-a depărtat de tabăra lui Saul, la o distanță sigură și într-un loc bun, David l-a strigat pe rege și l-a întrebat din nou de ce îl urmărește: „pentru ce urmărește domnul meu pe robul său?” (26:17). Întrebarea lui David seamănă cu întrebarea pe care Hristos cel viu i-o pune lui Saul pe drumul Damascului: „Saule, Saule, pentru ce mă prigonești?” sau „Saule, Saule, pentru ce mă urmărești?” (Fapte 9:4). Un Saul care va deveni Pavel, dar atunci avea mai degrabă zelul firesc al lui Saul, regele din vechime, îl prigonea pe Fiul lui David, pe regele Mesia, Hristos.

Confruntarea se oprește aici, pentru cititori, dar pentru David nu era sigur ce se întâmplă. El va fugi la împăratul-„achiș” din Gat și va încerca în disperare să fie folositor acolo, dacă în Israel era urmărit de moarte. Cuvintele lui răsună cu putere „Domnul va răsplăti fiecăruia după dreptatea lui și după credințioșia lui: căci Domnul te dăduse azi în mâinile mele, și eu n-am vrut să pun mâna pe unsul Domnului. Și după cum azi viața ta a avut un mare preț înaintea mea, tot așa și viața mea va avea un mare preț înaintea Domnului, și El mă va izbăvi din orice necaz.” (26:23-24).

APLICAȚII:

De ce Saul s-a putut opri din prigonirea lui David?

.....
 .....
 .....

Ce dovedesc părerile opuse ale lui Nabal și ale Abigaiei, cu privire la conflictul Saul – David?

.....
 .....
 .....

A fost Abigail credincioasă soțului său și familiei sale când și-a ascultat slujitorii și a încercat să prevină distrugerea familiei și proprietății ei?

.....
 .....
 .....

Cum s-a numit fiul lui David cu Abigail și unde s-a născut el (1 Cron. 3:1)?

.....
 .....
 .....

Ce principii de bază l-a învățat Abigail pe David? Enumerați-le.

.....
 .....
 .....

Cum a aplicat David aceste principii în puștiul Zif, când Abișai l-a îndemnat să îl ucidă pe Saul?

.....
 .....
 .....

De ce slujitorul regelui Hristos trebuie să fie un om cu principii etice înalte? Este aceasta o slăbiciune sau o calitate nobilă pe care Dumnezeu o binecuvântează? Binecuvântează Dumnezeu oamenii cu principii înalte sau pe cei pragmatici?

.....
.....
.....

A cui este răzbunarea și de ce, conform Bibliei? Ce trebuie să facă un credincios când se gândește să se răzbune pe nedreptatea cuiva?

.....
.....
.....

18, 1 Sam. 27-29, Auto-exilul lui David la filistenii – și necazurile lui, 27:1

TEAMA LUI DAVID ȘI A DOUA FUGĂ LA ACHIȘUL DIN GAT, 27

Era bine să îl auzi pe Saul promițând că nu te va mai urmări, sau să rostească o binecuvântare pentru tine, dar David nu se mai încredea în Saul. Doar un singur lucru l-ar fi făcut pe Saul să se oprească: plecarea lui David la filistenii. Acolo i-ar fi fost greu să vină, de teama filistenilor. Sau, poate că Saul ar fi crezut că David a renunțat la tron dacă tot a plecat, și urma să îl lase în pace. Vers. 4 spune că s-a întâmplat chiar așa: Saul nu l-a mai urmărit pe David. Dar oare era un loc sigur, să fii între filistenii, în Gat, între vrăjmașii lui Israel? Aceste trei capitole ne arată că nu a fost foarte bine. În vreme ce Saul era în primejdie să moară de mâna filistenilor, pentru că s-a depărtat de Domnul tot mai mult, David era în primejdie să ajungă să lupte împotriva propriului său popor, ca aliat al filistenilor, și să nu mai poată fi rege deloc.

COMPANIILE DE LA ȚICLAG, 27:5-12

Nu se știe dacă era același rege („achiș”) în Țiclag, sau altul, față de cel înaintea căruia David s-a prefăcut că este într-o depresie adâncă, sau chiar nebun (21:10-15). Poate era fiul acestuia. Totuși, dacă primul Achiș l-a disprețuit, acest Achiș îl ia în considerare, și a înțeles că David era într-adevăr, adversarul puternic al lui Saul, și a ales să îi acorde azil, probabil ca să poată interveni în viitor în politica Israelului.

Achiș i-a dăruit ca reședință localitatea Țiclag și David a stat acolo cu cei 600 de oameni ai săi și cu familia sa (soțiile Ahinoam și Abigail și copiii lor). David ataca triburile nomade care trăiau din jaf și hoție în zona pustiului Sinai, din Șur până la Egipt, și îi dădea mereu raportul lui Achiș. În rapoarte el spunea că a năvălit într-o parte sau alta, dar practic în aceste expediții el distrugea acele triburi care erau vrăjmașe lui Israel. Avea grijă să nu scape nimeni care să îi spună lui Achiș că David distrugea dușmanii lui Israel, în timp ce el avea locuința în țara filistenilor. De fapt, așa cum se va vedea în cazul tâlharilor amaleciți, aceste triburi îi atacau și pe israeliți și pe filistenii, fără discriminare.

Din prada luată David îi făcea cadouri – sau plătea taxe, lui Achiș, care nu mai punea alte întrebări, și de asemenea, strângea fonduri de campanie politică în Israel (30:26-31). A stat în Țiclag un an și patru luni și i-a câștigat încrederea lui Achiș, care se gândea că asemenea gărzi vasale i-ar aduce un profit bun toată viața și avea impresia că David își ataca propriul popor și de acolo veneau prăzile. Câștigarea

simpatiei lui Achiș era să se transforme într-o capcană uriașă, totuși, pentru viitorul regal al lui David.

BĂTĂLIA CU FILISTENII, ȘI DERUTA LUI DAVID, 28:1-2

Capitolul 28 este dedicat derutei și decăderii psihologice și organizatorice a lui Saul care, neștiind cum să lupte împotriva filistenilor, ajunge să întrebe oriunde putea ca să primească o călăuzire. Pe principalul său strateg, David, îl alungase din țară, iar Samuel murise (25:1, 28:3). În plus, efodul lui Aaron, folosit la a-l întreba pe Domnul, era tot la David, deoarece îl luase preotul Abiatar, după ce tatăl său Abimele a fost ucis de Doeg și Saul. Cu Ionatan relațiile erau reci și se pare că nu îl consulta, oricum, despre strategiile sale.

În bătălia pe care filistenii o pregăteau cu Israel, Achiș s-a gândit să îl ia și pe David, drept gardă personală, și l-a anunțat de intenție (28:1-2). David îi răspunde „ei bine, vedea ce va face robul tău”, ceea ce însemna un răspuns general, diplomatic, dar și promisiunea că va fi la înălțimea datoriei și va respinge orice atac israelit. Încurcătura sau capcana era că un comandant care luptă împotriva propriului popor, împreună cu dușmanii poporului său, nu mai avea nici o șansă reală să devină rege.

BĂTĂLIA CU FILISTENII ȘI DERUTA LUI SAUL, 28:3-7

Când a văzut armatele filistene așezate pentru bătălie, la Sunem, un pic mai la nord de el, Saul a fost cuprins de teamă și confuzie. Nu știa pe cine să întrebe despre soarta bătăliei. Saul era lângă muntele sau măgura Ghilboa, la Izreel, mai la sud de Marea Galileii, iar filistenii își puseseră două tabere una mai la nord, la Sunem, și una mai la sud, la Afec, foarte puternică, cu mii de soldați, unde ei mai obținuseră victorii importante (ca atunci când au luat chivotul). Saul era prins din două părți, ca într-un clește, și nu știa ce să facă. Dacă mergea spre nord, urma să fie atacat din sud, iar dacă se îndrepta spre sud, urma să fie atacat din nord. Bătălia de a doua zi se anunța dezastruoasă.

Atunci l-a întrebat pe Domnul, dar Dumnezeu nu i-a răspuns nici prin vise, nici prin Urim și Tumim (nu le avea, sau rămăseseră la el, atunci când Abiatar luase efodul preoțesc; Urim și Tumim erau fie două pietre, fie un pergament cu numele lui Dumnezeu, IHVH, care dădeau un semn când se punea o întrebare Domnului, și semnul putea fi înțeles ca „da” sau „nu”; în mod normal, Urim și Tumim trebuia să fie într-un buzunar în efod). De asemenea, nici profeții nu aveau vreun mesaj pentru el (28:4-6).

Saul era înconjurat de o tăcere ca de moarte și atunci, s-a gândit să îl întrebe tot Samuel, sculându-l din morți. Ghicitorii, vrăjitorii și necromanții fuseseră însă îndepărtați din țară conform poruncilor Domnului (Deut. 18:9–14; Lev. 19:31), chiar de Saul.

CONSULTAREA GHICITOAREI DIN EN-DOR, 28:8-25

Saul ajunge acum să facă ceea ce Samuel prevestise când a spus „neascultarea este la fel de vinovată ca și ghicirea” (15:23). El merge noaptea cu câțiva slujitori la o ghicitoare din En-Dor, la nord-vest de măgura Ghilboa unde era pusă tabăra armatei israelite.

Nu se știe dacă femeia era șarlatană sau nu, dar la cererea lui Saul, ea îl cheamă pe Samuel, și este extrem de șocată să vadă că cineva sau ceva apare și arată ca o ființă neumană, divină. Atunci își dă seama și că omul care-i ceruse magia era Saul, iar groaza ei a devenit dublă. Saul, într-un contrast dramatic, îi jurase însă pe Dumnezeu cel viu, că poate să cheme morții și nu va fi pedepsit. A fost un jurământ foarte ciudat, să juri „viu este Domnul” unei vrăjitoare care cheamă morții și comunică cu ei. Cu greu s-ar putea găsi o contradicție mai mare.

Ființa numită Samuel, a apărut sub forma unui bătrân divin, îmbrăcat cu o mantie, și arată că nu s-a bucurat de această experiență, ci a numit-o „tulburare”. Saul i se închină, deși nu îl vede și vorbește cu el, prin ghicitoarea ca medium. În urma mărturisirii confuziei și fricii sale, și a faptului că nimeni nu îi răspunde, Samuel îi răspunde la fel ca pe vremea când trăia pe pământ (28:16-19). În afară de ruperea împărăției și depărtarea lui Dumnezeu de el, Samuel îi confirmă acum moartea lui Saul și a fiilor săi pe a doua zi: „mâine, tu și fiii tăi veți fi împreună cu mine” și că poporul va fi învins. La auzul acestui răspuns, tragedia este completă, Saul cade leșinat și îngrozit la pământ.

Vrăjitoarea din En-Dor dă dovadă de o omenie neobișnuită, în fața acestei tragedii. Ea îi dă ceva de mâncat din compasiune simplă, omenească. Era ultima lui cină, cu azime nedospite (din făină fără drojdie, ca o pâine de Paște – oare era o masă a iertării?) și carne gătită pe loc, o cină a morții. În final, Saul a plecat de acolo tot pe timp de noapte, nevăzut de nimeni. De acum, bătălia din capitolul 31 s-ar putea numi și „cronica unei morți anunțate”.

UNEORI SALVAREA VINE PRIN DUȘMANI, 29:1-11

În momentul cheie de lansare a ofensivei, conducătorii filistenii adunați în Afec au trecut în revistă trupele și au văzut că împăratul-

„achiș” din Gat, avea un grup de câteva sute de evrei conduși de David. Achiș le-a explicat loialitatea completă a lui David, dar mai pragmatici, ceilalți domnitori nu au acceptat venirea lui David. Nu voiau să riște ca în timpul bătăliei să apară o întoarcere de arme împotriva lor, din interiorul taberei filistene, din partea unuia care în trecut fusese în stare să îl înfrângă pe Goliat și să îi învingă de nenumărate ori. Filistenii erau foarte atenți la strategii, dinamici și posibilități. Dacă ei plănuiau să îl prindă în clește pe Saul, între Sunem și Afec, nu voiau să le dea evreilor ocazia să îi prindă ei într-un clește, între David și Saul.

Hotărârea lor i-a făcut un foarte mare bine lui Davi. De formă, el a protestat, dar în sinea lui era bucuros, pentru că nu mai putea să lupte împotriva lui Israel. Probabil se străduise toată noaptea să rezolve această dilemă și s-a rugat pentru o scăpare. Deruta aceasta a fost prețul că a fugit în țara filistenilor – și prețul încă nu era plătit pe deplin plătit. Domnul mai avea pentru el o mustrare, dar și o izbăvire, cum se va vedea în capitolele 30-31.

APLICAȚII:

A fost o greșeală sau un plan reușit fuga lui David la Achiș? În ce situație primejdioasă putea intra el, în această legătură cu filistenii?

.....
 .....
 .....

Oare Saul, când a văzut că Domnul nu îi răspunde, putea să se mai pocăiască și să-și ceară iertare?

.....
 .....
 .....

Care sunt primejdiile consultării ghicitorilor și a celor ce îi cheamă pe morți?

.....
 .....
 .....

A stat de vorbă Saul cu Samuel de adus în spirit, din mormânt, înaintea lui sau a fost altfel de fenomen?

.....
.....
.....

Care a fost drumul și cauzele decăderii lui Saul, de la alegerea ca rege până la moarte?

.....
.....
.....

Cum l-a scăpat Dumnezeu pe David de la primejdia de a lupta împotriva propriului popor?

.....
.....
.....

25, 1 Sam.30-31, Ultima bătălie: începutul lui David, finalul lui Saul, 30:8

Atât pentru David, cât și pentru Saul – dar mai ales pentru Saul, aceste ultime bătălii din 1 Samuel au fost foarte grele. Saul și-a pierdut împărăția, familia, și viața. David a fost muștrat de Dumnezeu, pentru decizia exilului la filistenii, cu răpirea averilor și a familiei, dar a fost și izbăvit pentru că s-a pocăit și l-a întrebat pe Domnul. I-a ajuns și i-a învins pe tâlharii amaleciți și a luat totul înapoi.

DAVID ȘI BĂTĂLIA CU AMALECIȚII: PEDEAPSĂ ȘI IZBĂVIRE, 30

În această istorisire se vede că amaleciții erau o comunitate de tâlhari ai deșertului, care atacau pe la spate cu mercenari și furau tot, și ucideau tot. În timp ce David și filistenii erau la război, în spatele lor, amaleciții au venit și au nimicit și ars Țiclagul, „după ce luaseră prinși pe femei și pe toți cei ce se aflau acolo, mici și mari. Nu omorâseră pe nimeni, dar luaseră totul și plecaseră” (30:2). Ei îi atacaseră și pe filistenii și pe evreii, pe când aceștia se pregăteau de război, și acum sărbătoreau jaful. Aplicau o regulă nescrisă a jafului „când doi se bat, al treilea câștigă”. Este posibil să fi știut că David își avea reședința la Țiclag, de aceea nu au omorât pe nimeni și așteptau probabil răscumpărarea.

Când au ajuns David și oamenii săi acasă, la Țiclag, au văzut că totul era ars, distrus și nu mai aveau nimic și pe nimeni: nici proprietăți, nici familii, soții, fii și fiice, nimic. Atunci au plâns mult și amar. Probabil că mulți s-au gândit că era o pedeapsă de la Dumnezeu că au vrut să lupte împotriva lui Israel, în loc să stea acasă să-și păzească familiile și avutul. Plutea în aer o dorință de răzvrătire și unii vorbeau chiar să-l omoare cu pietre pe David. Scriptura spune că „David a fost în mare strâmtorare”.

David s-a încurajat însă și l-a întrebat pe Domnul, prin preotul Abiatar. Domnul i-a răspuns să plece în urmărirea oastei de tâlhari, că îi va învinge și va recupera totul (30:8).

David a plecat cu cei șase sute de luptători, a mers până la un pârâu, Besor, și a lăsat acolo 200 de oameni, pe cei mai obosiți și mai supărați, să țină spatele și să păzească tabăra, iar el s-a dus să îi atace pe amaleciți cu restul de 400 de oameni. Un egiptean din armata amalecită, abandonat din cauză că era bolnav, le-a dat detaliile necesare ca să îi ajunge și să îi atace. Faptul că și-au părăsit în câmp un soldat bolnav, arată ce fel de luptători erau amaleciții, neîndurători. Omul era aproape mort, pentru că nu mâncase și nu băuse apă de trei zile și trei nopți.

Cu el, David ajunge la tabăra amaleciților, și îi înfrânge după o bătălie de aproape o zi și jumătate. Erau și mulți, și cruzi, și orgolioși că au venit cei jefuiți să își înapoi totul și să îi pedepsească. Probabil au folosit stâncile din deșert și s-au ascuns după ele, iar David a trebuit să atace fiecare grup. Scriptura spune că au recuperat totul și „nu le-a lipsit nimeni, de la mic până la mare, nici fiu, nici fiică, niciun lucru din pradă, nimic din ce li se luase: David a adus înapoi totul.” (30:19-20).

David era obosit, dar bucuros. Avea din nou succes, și scăpase de amenințarea înfrângerii grele și a morții. Călăuzirea pe care Domnul nu o dăduse lui Saul, i-a dat-o lui David și David ieșise victorios în bătălie.

Se confirmă din nou, acum, caracterul cinstit și generos al lui David. La întoarcere unii din oamenii lui, cam lipsiți de caracter, ceea ce arăta că avea cu el un fel de adunătură de oameni de tot felul, au propus ca aceia rămași la paza bagajelor să își primească doar familiile sechestrare, dar nu și averile, pentru că nu au participat la lupta grea din pustiu (30:22).

David însă le-a dat un răspuns faimos: „Să nu faceți așa, fraților, cu ce ne-a dat Domnul; căci El ne-a păzit și a dat în mâinile noastre ceata care venise împotriva noastră... Partea trebuie să fie aceeași atât pentru cel ce s-a coborât pe câmpul de bătaie, cât și pentru cel ce a rămas la calabalâcuri: s-o împartă deopotrivă.” (30:23-24). Decizia lui David a rămas lege în Israel. Pentru că prada era mare și se asemena cu prăzile luate de David în urma raidurilor lor în teritoriu, au făcut apoi daruri celor din Iuda (Betel, Aroer, Hebron, etc.). Pentru toți, a sta alături de David însemna a avea posibilitatea de a fi apărat și de a ieși biruitor în bătălii.

ULTIMA BĂTĂLIE A LUI SAUL, 31

Este una din cele mai tragice bătălii de pe paginile Bibliei și nu este relatată pe larg. Ca în istoria de altădată, de pe vremea judecătorilor, când poporul era neascultător, filistenii au venit și s-au luptat cu Israel, și israeliții au fugit, mulți căzând uciși pe mägura Ghilboa, care din redută devise capcană. Muntele, un deal ridicat deodată în mijlocul unui loc șes, a devenit un mausoleu al înfrângerii lui Israel.

Saul a murit în toiul luptei, greu rănit de arcașii filistenii. Trupul i-a fost străpuns de multe săgeți ucigașe. Au murit în luptă și Ionatan cel viteaz și generos și alți doi fii ai lui Saul: Abinadab și Malchișua.

Saul i-a poruncit scutierului (altădată David avea slujba aceasta), să îl ucidă el cu sabia, ca să nu fie prins de filistenii „netăiați împrejur”,

păgâni, dar scutierul nu a vrut. Atunci, Saul s-a aruncat singur în sabia sa și a murit. Și scutierul a făcut la fel, văzând că regele său a murit. Oastea lui Saul a primit vestea aceasta, au părăsit cetățile din jur, pe care le apărau, și de unde așteptau să intervină, și au fugit, iar filistenii s-au așezat în ele.

A doua zi, când câmpul de luptă era plin de morți răzleți și nimeni nu mai mișca, filistenii au ieșit la jefuit, au dezbrăcat morții de haine, și atunci i-au găsit și pe Saul și cei trei fii ai săi morți, pe muntele Ghilboa.

Lui Saul i-au tăiat capul și i-au luat armele ca trofeu. Apoi au dat vestea tuturor, acasă. Armele le-au depus în casa Astarteei (Iștar, zeița soția a lui Baal, în credința canaaniților), iar trupul decapitat l-au spânzurat pe zidurile Bet-Șanului. Cei din Iabes, din Galaad, și-au adus omagiul, organizând o expediție de viteji care au luat trupurile lui Saul și ale fiilor săi de pe zid și le-au adus în Iabes, unde le-au ars, iar oasele le-au îngropat sub un stejar din Iabes. Apoi, au ținut un post de 7 zile.

Saul a avut un sfârșit tragic, după ce fusese o foarte mare promisiune a lui Israel, după ce fusese ales de Domnul ca rege, uns și însoțit de Duhul Sfânt. A condus la câteva victorii poporul, dar în cele din urmă el l-a condus într-o înfrângere foarte grea. În loc de rege glorios, a fost un rege care a ilustrat primejdia de a avea un rege neascultător de Dumnezeu, care merge la pieire împreună cu poporul său.

APLICAȚII:

În ce fel l-a ajutat Dumnezeu pe David să își recupereze familia și bunurile după atacul de la Țiclag?

.....

.....

.....

În ce fel a încercat Satan să îl ucidă pe David, viitorul rege, în această situație complexă și confuză?

.....

.....

.....

Care era calitatea etică a oamenilor din echipa de luptători a lui David? De ce regula lui despre prada la război a rămas lege în Israel și ce spune această regulă despre caracterul lui David?

.....
.....
.....

Cum și-a arătat David atenția față de liderii și oamenii din Iuda, după învingerea amaleciților? Ce putem spune despre viziunea politică a lui David?

.....
.....
.....

Cum au cinstit memoria lui Saul și a fiilor săi, vitejii din Iabes – Galaad?

.....
.....
.....

Ce nume alternativ ați da cărții 1 Samuel, dacă ați avea ocazia?

.....
.....
.....

Ce așteptări are Dumnezeu de la credincioșii chemați în slujire sa, în slujirea regelui Hristos?

.....
.....
.....
.....
.....
.....